

Alfred Brežnik, častni generalni konzul RS imenovan za atašeya slovenske olimpijske reprezentance

Stičišče avstralskih Slovencev je za slovensko javnost objavilo novico kot prvi medij v Avstraliji 16. decembra

€ LJUBLJANA, 14. 12. 1998 - Dnevnik Delo je objavilo velik članek o vtisih Janka Dvoršaka z obiska v Avstraliji pod naslovom *Sydneyu hvalo pojejo le gostje*. Pravijo, da se je vrnil v Slovenijo navdušen in pohvalil avstralske prireditelje, ki delajo, hvalijo jih pa gostje, ki že zdaj obiskujejo olimpijske objekte.

Za nas avstralske Slovence je najpomembnejša novica da je Olimpijski komite Slovenije imenoval našega sydneysega rojaka Alfreda Brežnika, častnega generalnega konzula RS, za *atašeya slovenske reprezentance*. Janko Dvoršak se je tudi pohvalno izrazil o srečanju z avstralskimi Slovenci, ki so ponudili svojo pomoč. Celoten članek iz Dela objavljamo na 11. strani

Zofija Klemen - Krek, direktorica Urada slovenske nacionalne komisije za UNESCO, na konferenci v Sydneyu zastopala 40 evropskih držav - str. 20 in 21

Poslana v svet... **Stičišče avstralskih Slovencev**

Božična poslanica avstralskih slovenskih verskih središč, ki jo je napisal pater Metod Ogorevc iz Melbourn na Internetovem Stičišču avstralskih Slovencev
<http://www.glasslovenije.com.au>

Denis Novato - svetovni prvak v igranju na diatonično harmoniko in Rudi Črnčec, Slovenca z dveh kontinentov dvignila občinstvo v Slovenskem društvu Sydney str. 19

Foto: Florjan Auser

20.000 kilometrov narazen - eden v Trstu, drugi v Sydneyu - potomca Slovencev, do sedaj tujca, govorita isti jezik, igrata isto glasbo, na enakih frajtonaricah znamke Zupan iz Mengša - Denis Novato in Rudi Črnčec, neprofesionalna profesionalca - izzvana z igrivo srčnostjo njune priljubljene glasbe - s slovenskimi poskočnicami, nastopila na odru Slovenskega društva Sydney, v četrtek, 17. decembra - in ob iztekajočem 1998-tem poskrbela za dogodek leta!

Letošnja maturantka iz slovenskega jezika Tamara Letnar

Edina maturantka v NSW na državni šoli v Bankstownu

Cestitamo, Tamara!
Več na str. 15

V Kopru bodo ponatisnili "Bronastega tolkača" Berta Pribca

CANBERRA /GLAS SLOVENIJE/ - Februarja 1999 bo Društvo za razvoj starega Kopra - CAPIS v Kopru ponatisnilo *Bronastega tolkača* - pesniško zbirko našega canberrškega rojaka Berta Pribca, ki je to zbirko prvič izdal v Melbourneu leta 1962. K poeziji iz *Bronastega tolkača* bodo dodane tudi Pribčeve pesmi spominov na Istro. Uvodno besedo je napisal pisatelj Marjan Tomšič.

Izredni glasbeniki - Družina Galič in Denis Novato gostujejo v organizaciji Kluba Triglav Sydney str. 19

Mama Cita, sin Marko, hči Katarina in oče Jože - vsi izredno profesionalni glasbeniki - prinesli so nam košček Slovenije in praznično vzdušje

Ob 25. decembru 1998
Dnevu samostojnosti
Republike Slovenije
in osmi obletnici plebiscita:
naj mir zavlada med nami!

Glas Slovenije
vam želi ob
božičnih in
novoletnih
praznikih
veliko
božjega
blagoslova,
miru in
zadovoljstva
SREČNO
1999

V TEJ ŠTEVILKI ŠE:

dr. Anton Trstenjak
Misli o slovenskem človeku
str. 8

Razstava
Temna stran meseca
str. 10

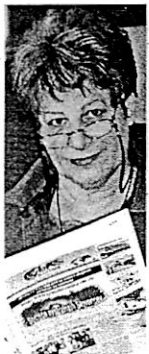
O slovenskem šolstvu
v NSW
str. 15

40 let slovenskega društva
Tivoli Newcastle
str. 16

Poročilo Avstralske
slovenske konference
str. 17

Namesto na Macquarie
univerzi, zdaj slovenščina
na ON LINE
str. 18

Pogovor z
Markom Polajžerjem
iz Veleposlaništva RS v
Canberri

**Iz dnevnika
Stanke Gregorič,
urednice**

Ob koncu leta 1999

Osmo leto samostojne države Slovenije se izteka, izteka se tudi leto 1998 - prag pred vstopom v novo tisočletje. Ob vsakem koncu starega leta si obljublamo to in ono, v novem letu si sežemo v roke z željami, da bi bili zdravi, srečni in uspešni, morda obljublamo tudi, da bomo premagovali svojo nestrpnost do drugačnih, svojo ozkosrčnost in sebičnost...

V torek, 15. decembra me je za dobro jutro presenetila pošta med katero sem izbrskala praznične Misli (mesečnik za versko in kulturno življenje iz Melbournea). Že na prvi pogled se mi je pogled ustavil na lično opremljenem koledarju, ki deli štiri letne čase duhovito po barvah, okoli koledarja so ornamenti Zorke Černjak, vmes pa fotografije Katarine Mahnič. Predvidevam, da je tudi ideja Katarinina, tako kot objava v Mislih, kar mala razstava avstralskih slovenskih umetnikov, ki so se odzvali vabilu in poslali svoje likovne božične motive. To lepo zbirko njihovih del bo moč občudovati tudi na Internetu na Stičišču avstralskih Slovencev, in to v barvah. Te Misli so me tako zelo navdušile, bile so mi res všeč, saj je na njihovih straneh še veliko drugih zanimivih člankov - vse v duhu verske in kulturne revije.

Nekaj rojakov nas je pred kratkim s pikro pripombo vprašalo ali nam vrglo v obraz: ja, verska središča (Cerkev) v Avstraliji imajo toliko (več) prostora na Internetu... kako to?

Večkrat smo ponudili v Glasu Slovenije in po telefonu ali v osebnih pogovorih prostor na Stičišču. VSAKDOR IMA NA "STIČIŠČU AVSTRALSKIH SLOVENCEV" TISTO IN TOLIKO KOLIKOR JE POSLAL! To velja tudi za naša verska središča, za vse slovenske organizacije, društva, medije in posameznike.

Leto 1999? Naj bi v njem bilo manj nestrpnosti do drugačnih, manj ozkosrčnosti in manj sebičnosti! S te in z one strani Cerkev, če nas že nekateri delijo po takšnem obrazcu, saj so po drugi strani med nami tudi taki, ki so bolj "vatikanski" kot sam papež. Smo pikolovci in individualisti, ki vse spremljamo s kritičnim očesom in se zlepa ne navdušimo za skupno stvar... Citirala bom besede, ki sem jih prebrala nekje in ki me močno spominjajo tudi na odnos posameznikov do našega Stičišča.

"Zato se pri Slovencih tudi Marija zlepa ne bo prikazala; ta bo ostala v Hercegovini. Pri nas je na Županovih njivah pri Stranjah baje prijazno namignila vernim Kranjcem, a je kmalu nehala, ker so jo zapored hodili gledat z nevernimi očmi. Pri nas tudi čudodelnik pater Tardif ni imel uspeha. Na stadionu je imel sicer večtisočglavo množico radovednežev, toda to ni bila masa, ki bi bila ob pogledu nanj očarana, ne, bila je množica individualistov, ki ga je spremljala s kritičnim duhom, vseeno, ali so sicer bili verujoči kristjani ali ne..."

Pred nekaj meseci se nam je pri Glasu Slovenije zbralo veliko prispevkov za rubriko Svobodni pogovori. Vsi prispevki so ostali zaradi dolžine neobjavljeni. Kot smo pojasnili, je Glas Slovenije predvsem informativni časopis - se pravi, da je njegov namen, da v najkrajši možni obliki informira slovensko javnost. Tudi v bodoče bi radi tako nadaljevali. Daljši prispevki naj bi bili le intervjuji in rubrika Znani in neznanj obrabi, ki končno tudi spadajo k informaciji.

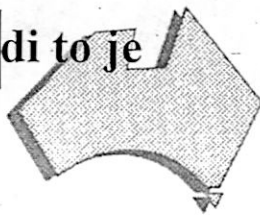
Ker pa se naši rojaki očitno tu in tam želijo izpovedati oziroma razviti nekak dialog, pričenjamo s Svobodnimi pogovori na Stičišču avstralskih Slovencev. Tokrat prvič s prispevkom (za Glas Slovenije je bil absolutno predolg) Cilke Žagar iz Lightning Ridga in z odlomki iz Pribčeve "knjige" Slovenske pravne motnje.

Za rubriko Svobodni pogovori lahko pošljete tudi vi svoja razmišljanja - dolžine prispevka je brez omejitev, to pa seveda ne pomeni več kot nekaj strani. Še seveda tudi vsebinske omejitve, se pravi da ne bomo objavili osebnih žalitev. Na Stičišče bomo uvrstili tiste prispevke, ki bodo poslani po E-mailu direktno na naš računalnik ali po disku za računalnik, tako da nam ne bo treba zapravljati časa s pretipkavanjem. Le v izjemnih primerih, če nekdo res ne bi mogel napisati eksta na računalniku (ker ga nima), ga bomo sprejeli in tekst pretipkali.

Ob izteku staršega leta se tudi v imenu Florjana Auserja zahvaljujem vsem tistim, ki so nam nudili svojo podporo in sodelovanje - to je vsem vam, dragi naročniki, bralci, dopisovalci, sponzorji, oglaševalci in ne nazadnje darovalci v tiskovni sklad. Hvala tudi vsem, ki so nam pisali in čestitali za božič in novo leto - za objavo vseh ni prostora. S tem ste omogočili, da se Slovenec sreča s Slovincem... skratka, da se ohranjamo! Ostanite zdravi in srečni!

Vaša
Stanka

Tudi to je

Avstralija

Prazniki - čas dobrih želja, miru in medsebojnega obdarovanja

Ljudje, ki živijo v mrzlem zimskem podnebju na območju Evrope in Severne Amerike, se božiča veselijo, ker je sneg ena izmed značilnosti, ki so povezane s tem praznovanjem. Toda božič proslavljajo tudi v Južni Ameriki, na Novi Zelandiji in seveda mi v Avstraliji, to so območja, kjer je na božič poletje. Vsako od teh območij je razvilo svoje praznovanje in svoje navade - vsem pa je skupno pošiljanje voščilnic, dajanje daril in krasitev božičnih drevesc, dobra hrana in pijača ter prepevanje božičnih pesmi - seveda pa je povsod in predvsem prisotno praznovanje najlepšega krščanskega praznika.

Sydney v novi preobleki, največje božično drevo na svetu?

Sydneyski občinski očetje so se letos še posebej potrudili in oblekli mesto v nova, posebna "praznična oblačila". Pravijo, da bodo letošnji božični in novoletni prazniki potekali bolj "exciting" kot kadarkoli prej. To je že očitno v trgovskih središčih, restavracijah, caffe barih in nasploh po ulicah cityja.

Na Lloyd Rees Terrace na Martin Placeu stoji največje božično drevo na svetu, visoko kar 32 in pol metra.

1,6 milijarde voščilnih pisemskih pošilk in 1.5 milijon puranov

Avstralska pošta je lani v treh mesecih pred božičnimi in novoletnimi prazniki razposlala 1,6 milijarde voščilnih kartic, pisem in paketov, samo 23. decembra so Avstralsci vrgli na pošto in v poštne nabiralnike 50 milijonov pošilk, kar zgovorno kaže na to, da ljudje z voščilnicami še vedno čakajo do yadnjega trenutka.

Tisti, ki so proti ubujanju puranov in drugih ptic pravijo, da puranje meso ni zdravo, saj je polno kemikalij; pravi pomen božiča ni puranje meso na mizi, ampak so ljubezen, mir in vegetarijanski božič - brez okrutnosti proti živalim; kljub vsemu bomo Avstralsci za božič zaklali in pojedli 1.5 milijonov puranov.

Pred nami je avstralsko poletje

Potrebna nam bo previdnost pri sončenju, saj je ozonska luknja nad Antarktiko doslej največja in je letos nastala mnogo prej kot zadnja leta. Ameriška Nasa je oznanila podatek, da ta luknja meri več kot 27 milijonov kvadratnih metrov in je kar za pet odstotkov večja od tiste iz leta 1996, ko je bila največja v dosedanji zgodovini.

Sam Bog vedi koliko piva bo steklo po avstralskih grlih za praznike

Čeprav v Avstraliji popijemo manj piva kot smo ga včasih, smo Avstralsci še vedno na lestvici prvih petih narodov, ki vase zlijemo največ zlatorumenega napitka. Zaužijemo ga kar štirikrat več kot je svetovno povprečje (25 litrov na osebo na leto), prekašajo pa nas Čehi, Nemci, Belgijci in celo Britanci.

Božič

/DEMOKRACIJA, MONIKA MALJEVIČ IN DELO/ - Angleška beseda za božič je Christmas in izhaja iz staroangleške besede Cristes maesse, kar pomeni sveta maša. To je bilo ime za proslavo, s katero so častili Kristusovo rojstvo 25. decembra. Sprejeto je bilo, da se je Kristus rodil v majhnem mestu blizu Betlehema, nekaj milj od Jeruzalema. Točnega podatka, ki bi navajal datum njegovega rojstva ni. Zgodbe Mateja in Luke v novi zavezi so bile zapisane nekaj obdobji po dogodku. Tistim, ki so prepisovali njune evangelije, se najverjetneje ni zdelo pomembno, da bi zapisali datum Kristusovega rojstva.

Kar nekaj stoletij katoliška cerkev ni posvečala večje pozornosti praznovanju Jezusovega rojstva. Največji krščanski praznik je bila velika noč, dan Jezusovega vstajenja. Šele ko je Cerkev sprejela koledar, v katerega je zapisala vse najpomembnejše dogodke Jezusovega življenja, je zapisala tudi dan njegovega rojstva - božič. Zahodna Cerkev, ki je temeljila na Rimu, je izbrala 25. december.

Kasneje, v četrtem stoletju sta vzhodna in zahodna Cerkev razvili praznovanje, torej sodobno krščansko 12-dnevno praznovanje od božiča do praznika razodetja. V nekaterih krajih je 12. dan imenovan praznik treh kraljev, ker verjamejo, da so trije modri ljudje obiskali dojenčka Jezusa, ga počastili in mu prinesli darila.

Danes je božiči večinoma enodnevni praznik. Je del dolgega praznovanja, ki traja ves december. Tako se na primer v ZDA začnejo počitnice na dan zahvalnosti in trajajo do prvega januarja. Razlog za tako dolgo praznovanje je v tem, da božič ni samo versko praznovanje, čeprav je najbolj priljubljen praznik v vseh državah z večinom krščansko tradicijo. Celo na Japonskem, kjer je malo kristjanov, je postal božič praznik oziroma čas obdarovanja.

Najlepši simbol sodobnega praznovanja božiča je bleščeče s okrašeno božično drevo s številnimi barvnimi lučkami. Uporaba večno zelenih dreves in venčkov sta simbola življenja, stara navada, ki so jo poznali že Egipčani, Kitajci in Hebrejci. Drevo čaščenja je bilo skupna značilnost mnogih civilizacij.

Svoje domove so okrasili z večnim zelenjem z namenom, da bi odgnali zle duhove. Božično drevo je prišlo v Anglijo v 19. stoletju, tja ga je prinesel princ Albert, germanski mož kraljice Viktorije Slovenski božič: uvod v bogastvo decembrskih šeg je miklavževanje s tremi božiči, med 24. decembrom in 5. januarjem. Prvi božič je sveti večer, ko se družina zbere doma in ga preživi skupaj, obiski takrat niso dovoljeni. V preteklosti so na Krasu ta večer praznovali tako, da so na ogenj postavili velik 'čok', nanj pa metali hrano in vino. Iz prasketanja ognja so ugibali kakšno bo prihajajoče leto.

V Sloveniji so pričeli okraševati božično drevesce in postavljati jaslice sredi 19. stoletja. Kmetje so predvsem poznali le 'bohkov kot' - mesto v hiši, ki je bilo posvečeno Bogu - okoli katerega so postavili smrekove vejice. Kmetje so za okrasje vedno uporabljali iglasta drevesa, ki so s vojo zeleno barvo človeku krepila vero v premagljivost zime. Otroci imajo svoj dan, 28. december, pravimo mu tepežni dan. Takrat lahko s šibami tepežkajo starše in sorodnike. Da bi prenehali dobijo darilo. Ta običaj je ohranjen predvsem v vzhodni Štajerski.

Novo leto

Praznovanje konca leta in začetek novega je star verski, socialni in kulturni obred. V zahodni civilizaciji se praznuje novo leto 31. decembra, v drugih kulturah pa v drugih dneh. Najstarejši zapis o praznovanju novega leta sega v leto 2000 pred našim štetjem v Mezopotamiji. V Babilonu se je novo leto začelo z novo luno in sicer ob pomladnem enakonočju, navadno sredi meseca marca. V Asiriji so se poslavljali od starega leta okoli jesenskega enakonočja, to je dandanes okoli 23. septembra. Za Grke je bil ta dan zimski sončni obrat, ki je zdaj 21. in 22. decembra. V času zgodnje Rimske republike je novo leto nastopilo 1. marca, po letu 153 pred našim štetjem pa so ga praznovali 1. januarja. To se je ohranilo do julijanskega koledarja leta 46 pred našim štetjem.

V srednjem veku je za novo leto veljal 25. marec. Z gregorijanskim koledarjem, ki ga je sprejela Rimskokatoliška cerkev leta 1582, se novo leto praznovanja 31. decembra. V naslednjih 350 letih so jo posnemale tudi druge države. Zadnja je bila Rusija, ki je sledila drugim šele leta 1918. V državah, ki uporabljajo julijanski koledar praznujejo novo leto šele 14. januarja. Judovsko novo leto, imenovano rosh hashana, se začne prvi dan v mesecu tishri in je lahko na kateri koli dan od 6. septembra do 5. oktobra. Proslava traja 48 ur, obredi pa celih deset dni. Kitajci praznujejo novo leto kar ves mesec, in sicer od konca januarja ali od začetka februarja dalje. Japonska pričaka novo leto nekje med 1. in 3. januarjem.

Ameriško novo leto označuje konec božičnih praznikov. Veliko ljudi na staro leto obišče cerkve. Zelo priljubljene so ulične proslave v velikih mestih in jih prenašajo tudi po televiziji.

Novo leto je tudi čas sprejemanja gostov v svojih domovih.

Pomembni ljudje, ki so se rodili na božič, 25. decembra

- Jezus Kristus (4. do 6. leto (?) pred našim štetjem)
- Sir Isaac Newton, leta 1642 - angleški fizik in matematik, znan po treh zakonih

Pomembni ljudje, ki so se rodili zadnji dan leta, 31. decembra

- Bartolome Esteban Murillo, španski slikar, pomemben mojster španskega baroka
- Henri Matisse 1869, francoski slikar, grafik in kipar
- George C. Marshall - general v armadi ZDA, vodja generalštaba in glavni vojaški svetovalec predsednika Roosvelta

Pomembni dogodki v svetovni zgodovini 25. decembra

- Leto 800 našega štetja je v rimski baziliki sv. Petra papež z oltarja vzel zlato krono in jo položil na svojo glavo; to je začetek svetega rimskega imperija
- Leta 1991 se je upokojil ruski predsednik Mihael Gorbačev
- Nicolae Ceausescu, komunistični voditelj Romunije, je bil leta 1989 odstavljen s položaja predsednika

Staro/novo leto EPITAFI - nagrobni napisi

Preveč na silvestra na zob ga je dal, v snegu na mehkem za večno zaspal

Silvester je kriv, da spregledal je znak in z malim avtkom rinil pod tovornjak

Le dan mu je manjkalo še do sto let, pa gre vam bedak na silvester umret!

Preveč je goreče silvestra častil, da drugi dan mogel še biti bi živ.

Na novo leto preveril dieto, zdaj vleče tu spodaj možak večno dieto.

"En starček je živel", je peti začel, a preden je nehal - za večno oplet.

Kaj nam prinašata

Srednja Evropa v začaranosti črnega sonca

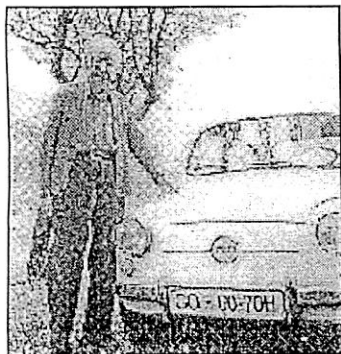
/DiD/ - V sredo, 11. avgusta 1999, po 12.30 se bo nad Evropo pokazal eden najbolj veličastnih naravnih pojavov - popoln sončni mrk. To bo zadnji sončni mrk pred nastopom novega tisočletja, v Srednji in Severni Evropi pa edini v tem stoletju. Popoln sončni mrk se na vsakem koščku Zemlje pokaže le vsakih 300 let. V Švici ne bodo mogli občudovati črnega sonca, saj se bo lunina senca pomikala 80 kilometrov severno od države. V pasu popolnega sončnega mrka se bodo za dve minuti in 17 sekund znašla n.pr. mesta Strassburg, Karlsruhe, Stuttgart, Augsburg, München, Avstrijo pa bo črno sonce presekalo s širokim pasom med Salzburgom in Linzom proti mestu Bruck an der Mur.

Na ta dogodek se že mrzlično pripravljajo radijske in televizijske postaje, turistični delavci, pošte s posebnimi znamkami in založbe z znanstvenimi razpravami.

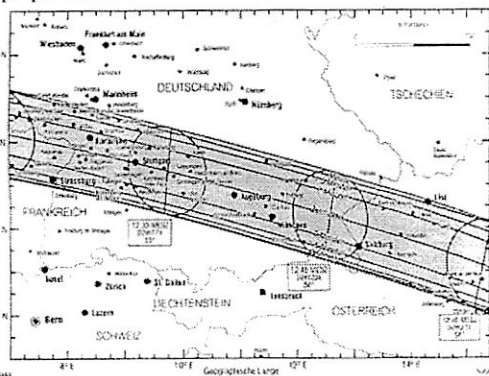
Zanimivo

/DNEVNIK/ - V Kanalu ob Soči živi najstarejši voznik v Sloveniji in verjetno tudi v Evropi. Na ponovni zdravniški pregled za podaljšanje vozniškega dovoljenja mora šele junija 2000. Pred petimi leti pa mu je Zavarovalnica Triglav podarila dosmrtno paketno zavarovanje.

To je 96 letni Anton Kuštrin iz zaselka Grad, ki vsak dan odpelje s svojim 28 letstari fiškom po stni in viju gosti potiv obèansko središče po èasopise. V èasih ga pot zanese v Novo Gorico pa v Baško grapo in bližnje kraje. Vozniški izpit pa je naredil šele ko je šel v pokoj.

1999 in 2000

Nevaren dogodek 11. avgusta 1999

/JANA/ - Enajstega avgusta 1999 bo mlaj v obliki mrka. To je zelo eksploziven mlaj in napoveduje napetosti. Ker se bo aktiviral na zemljepisni dolžini vzhodno od Slovenije, bo napeto predvsem na Balkanu, tako pravi slovenska astrologinja Ema Kurent. Predvideva, da se bodo zaradi tega mrka trenja na Kosovu zaostriala in se razširila na sosednje pokrajine.

Prihaja evro

/MAG, JANA/ - Novo evropsko valuto evro bodo 1. januarja 1999 uvedli le v enajstih od petnajst držav članic Evropske unije (EU). Evropskim merilom ne ustreza grška dragma, Velika Britanija in Danska sta iz projekta začasno izstopili, vanj pa se še ni vključila Švedska. Tako bo torej pri članicah EU evro postal glavna valuta, medtem ko bodo druge evropske valute samo evrove manjše enote. Do začetka leta 2002 bo evro uporaben zgolj v negotovinskem plačilnem prometu, prebivalcem Unije pa bo življenje preprostejše.

Pocenila se bodo potovanja, saj bo odpadlo tveganje zaradi razlik v menjalnih tečajih pri potovanju v države drugih članic Unije. Pri plačevanju računov za prenočitve v hotelu, športnih paketov ali najema avta z virmanom bo dopust še cenejši. Tudi v letalskem prometu bo evro poskrbel za nižje cene. IATA združuje 120 letalskih družb, bo svoje cene objavljalo v evrih.

Ponekod so že poskusno uvedli plačevanje z evrom - z začasnimi

Čakajoč na 4. maj 2000

/JANA/ - Znanstvenike in astrologe skrbi, kaj se bo zgodilo 4. maja 2000. Takrat bo na nebu namreč v vrsti šest nebesnih teles, kar naj bi odločilno vplivalo tudi na življenje na Zemlji. Nekateri napovedujejo katastrofo, na zemlji naj bi začeli divjati sto metrov visoki valovi, silni orkani in vulkanski izbruhi, drugi trdijo, da smo v podobnem položaju bili že velikokrat, in jih tudi preživeli. Kaj pravijo slovenski astrologi...

Ema Kurent:

4. maja 2000 nikakor ne bo konec sveta, le več energije se bo nakopičilo. Tega dne bo mlaj v znamenju bika, v konjunkciji pa se bodo poleg Lune in Sonca znašli še štirje planeti, Merkur, Venera, Jupiter in Saturn. Ti planeti bodo tudi na približno isti stopnji severne deklinacije, to je okoli 15 stopinj, zaradi česar bo nastala napetost.

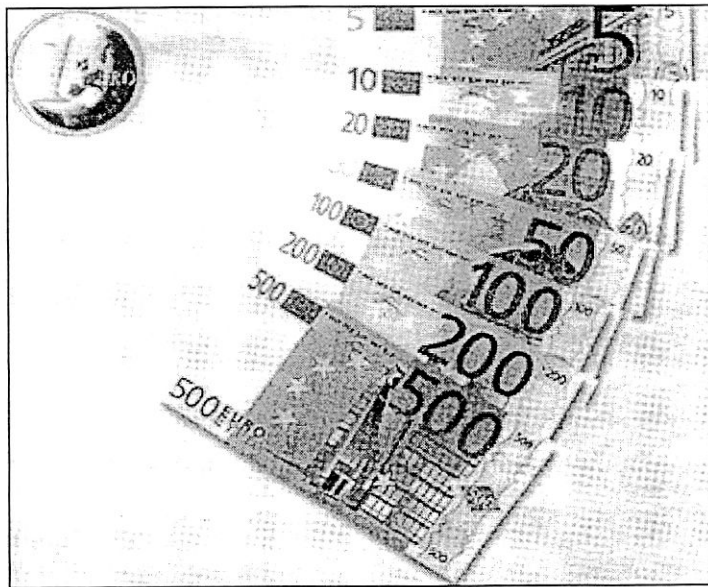
In v Sloveniji? Ema Kurent se ne strinja z mnenji črnogledih in pravi, da na Slovenskem ne grozijo nikakršne katastrofe. "Največjo nevarnost vidim v razvrstitvi planetov, saj se bodo znašli v kvadratu z Uranom, planetom, ki sproža nevihte, potrese in vpliva na letalski promet. Zato bi lahko bilo v tistem obdobju več letalskih nesreč in potresov. Težišče planetarnih napetosti bo v Italiji, zato je mogoče, da jo bo prizadel močan potres, njegove učinke pa bi lahko čutili tudi v Sloveniji. Učinkovanje teh planetov bi se lahko začutilo ob polni luni, ki bo 18. maja leta 2000."

Srečko Možina:

ni optimističen in napoveduje usodne spremembe. Že nekaj časa opozarja, da bi se lahko začeli premikati zemeljski poli in pokati zemeljska skorja, kar bi povzročilo močne potrese, poplave, požare in izbruhe vulkanov, naravne nesreče pa naj bi bile najmočnejše na območju ekvatorja. Planeti naj bi sprožili tudi svetovno ekonomsko krizo, težave s pitno vodo, kaos, brezvladje, nasilje in upor brezposelnih. Slovenija naj bi se tem težavam v glavnem izognila.

Če pogledamo leto 1962, ko se je v vrsto nakopičilo sedem planetov, pa smo ga kljub temu preživeli, vidimo, da se nam 4. maja 2000 ni treba bati, pravijo nekateri drugi astrologi.

Napovedujejo tudi, da bodo v Sloveniji nastopile težave v gospodarstvu, politiki, z Evropsko unijo, s socialnimi nemiri, vse več bo brezposelnih, revščine in podobnih društvenih pojavov.

/PRIMORSKE NOVICE/ - Na silvestrovo, 31. decembra 1998 šampanjec za evro! Koliko bo dokončno vreden bomo izvedeli na silvestrski večer, ko bodo določali menjalna razmerja. Neuradno naj bi bil vreden dve nemški marki, torej približno 192,46 tolarja.

1. januarja 2002 bo prišlo do dokončnega prehoda na evro; bančni računi v nacionalnih valutah držav članic EMU ugasnejo; začena se menjava nacionalnih valut, ki so v obtoku, za evro gotovino

30. junij 2002 - končana menjava gotovine v nacionalnih valutah za evro

1. julij 2002 - ukinitve uradne veljave nacionalnih bankovcev in kovancev članic EMU; ostaja samo še evro

Slovenija, v sliki in besedi

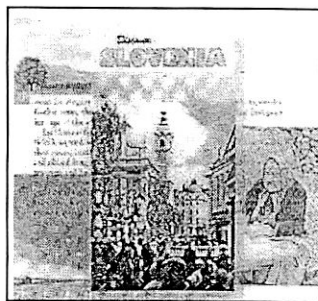
Bohinjska Bela

/NAŠA SLOVENIJA/ - V slovenski vojski že nekaj časa deluje gorska šola s sedežem na Pokljuki. Na vadbišču Iglica v Bohinjski Beli gorska šola organizira tečaj za častnike in podčastnike Slovenske vojske.

Odkrijte Slovenijo

/PROMOCIJA SLO/ - Izšla je knjiga o deželi Sloveniji, njeni zgodovini in kulturi, s predstavitvijo večjih pomembnejših mest, kratko predstavitvijo turističnih bogastev in prikazom gospodarskih uspehov in dosežkov, ki Slovenijo danes uvrščajo med najstabilnejše in najbolj perspektivne države v Evropi in v svetu. Ima 136 strani, opremljena je z barvnimi fotografijami.

Kamniška Bistrica

/NAŠA SLOVENIJA/ - Poroka v gondoli. Milena Simič in Andraž Vrenko sta si zaželela svojevrsten kraj za poroko: gondolo na Veliko Planino. Zakoncema, oba sta Ljubljancana, delata pa na Dunaju, je Velika Planina tako všeč, da sta si rekla "da" 243m nad zemljo v gondoli.

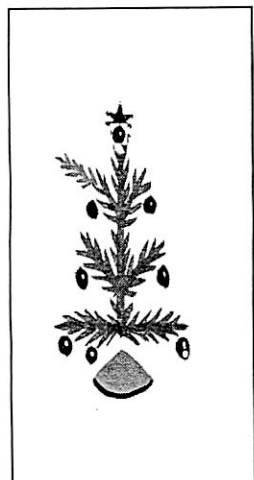
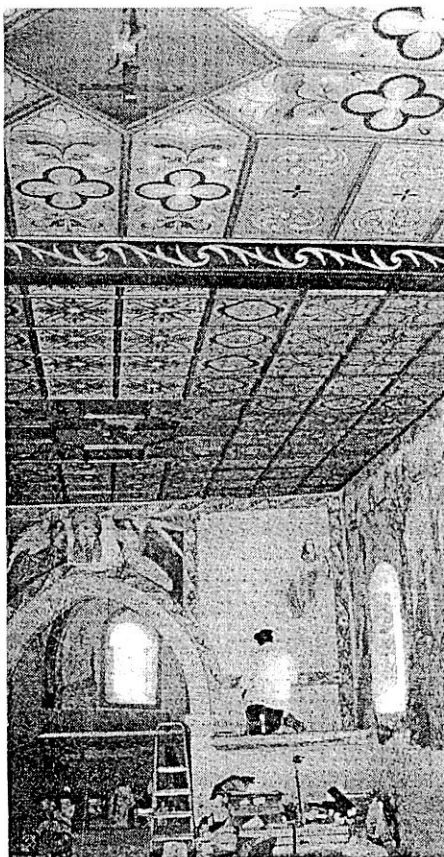
Portorož

/PRIMORSKE NOVICE/ - Pod zemljo kjer je do sedaj na Fizinah stala bencinska črpalka so odkrili izjemno pomembno arheološko nahajališče (slika zgoraj). Najdeni ostanek zidu naj bi bil še v pozni antiki povezan s pristaniškim objektom. Našli so tudi okoli sto kovancev, nakit, amfore in veliko posode.

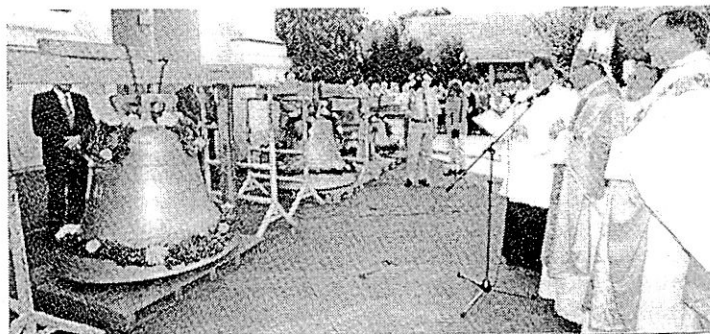
Jelovice v Halozah

/DELO/ - Bolfenku so postavili in posvetili cerkvico Sv. Bolfenka v zahodnem delu Haloz na slikoviti hrib, s katerega se spogleduje po celotni Štajerski. Skoraj pet stoletij stare, na novo odkrite freske so zdaj obnovljene in sodijo med večje slovenske dragocenosti. Obnovil jih je restavrator Viktor Povše

Ljubljana

/NAŠA SLOVENIJA/ - Predsednik RS Milan Kučan je v predsedniški palači izročil opatu cisterijanskega samostana Stična častni znak svobode Republike Slovenije, s katerim je odlikoval samostan. Dejal je, da je to predvsem izraz državne hvaležnosti in spoštovanja do pomembnega prispevka, s katerim je v zgodovini in tudi v sedanjosti cisterijanski red v Stični zaznamoval kulturni, duhovni in civilizacijski razvoj slovenskega naroda.

Razkrižje

/NAŠA SLOVENIJA/ - Farna cerkev na Razkrižju je dobila nove zvonove, preden so jih potegnili v zvonik, jih je blagoslovil mariborski škof dr. Franc Kramberger.

Novice

Za štiri leta mir pred lokalnimi volitvami

LJUBLJANA /DELO/ - Naslednja štiri leta bo na županskih stolčkih sedelo 182 moških in osem žensk. Izobrazba županov je zavidanja vredna, 121 jih ima več kot srednjo šolo; trije imajo doktorski naziv, trije magistrskega, 57 jih ima visoko izobrazbo, 58 višjo in 57 srednjo. V povprečju je slovenski župan star 47 let in pol, najmlajši ima 28 let. Večina županov je poročena, vseh 190 pa premore 398 otrok.

Župani nekaterih občin:

Bohinj: Franc Kramar (član stranke: nobene); Brežice: Vladislav Deržič (DS); Bled: Boris Malej (LDS); Bovec: Siniša Germovšek (SDS); Beltinci: Jožef Kavaš (SKD); Brda: Franc Mužič (LDS); Celje: Bojan Šrot (SLS); Cerklje: Franc Čebulj (SDS); Cerknica: Valentin Schein (LDS); Cerklje: Jurij Kavčič (SLS); Črna na Koroškem: Franc Stakne (ZLSD); Črenšovci: Anton Tomar (SKD); Divača: Rajko Vojtkovstky (ZLSD); Dobje pri Planini: Franci Salobir (LDS); Dol pri Ljubljani: Anton Jemec (SKD); Dobrna: Martin Brecl (SLS); Dobropolje: Anton Jakopič (SLS); Domžale: Cvetka Zalokar Oražem (ZLSD); Dolenjske Toplice: Franc Vovk (SLS); Dravograd: Rado Krpač (LDS); Duplje: Janez Ribič (član stranke: nobene); Gornja Radgona: Miha Vodenik (LDS); Grosuplje: Janez Lesjak (član stranke: nobene); Hajdina: Radoslav Simonič (SLS); Hoče - Slivnica: Anton Obreht (član stranke: nobene); Hodoš: Ludvik Orban (član stranke: nobene); Hrastnik: Lepolod Grošelj (ZLSD); Ig: Ciril Podržaj (SKD); Ilirska Bistrica: Franc Lipolt (ZZP); Izola: Breda pečan (ZLSD); Idrija: Cvetko Koder (SLS); Jesenice: Boris Bregant (ZLSD); Jezersko: Milan Kocjan (član stranke: nobene); Kamnik: Tone Smolnikar (član stranke: nobene); Kanal ob Soči: Zoran Madon (SLS); Kidričevo: Alojz Šprah (SLS); Kobarid: Pavel Gregorič (ZZP); Kočevje: Janko Veber (ZLSD); Koper: volitve so bile odpovedane, ostala dosedanja županja Irena Fister; Kranj: Mohor Bogataj (član stranke: nobene); Kranjska gora: Jože Kotnik (član stranke: nobene); Križevci pri Ljutomeru: Feliks Mavrič (SLS); Krško: Franci Bogovič (SLS); Kungota: Jožef Karner (SLS); Kuzma: Jožef Škalič (SKD); Laško: Jože Rajh (ZLSD); Lenart: Ivan Vogrin (član stranke: nobene); Lendava: Jožef Kocon (član stranke: nobene); Litija: Mirko Kaplja: (LDS); Ljubljana: Viktorija Potočnik (LDS); Ljutomer: Jože špindler (LDS); Logatec: Janez Nagode (SLS); Lovrenc na Pohorju: Franc Ladinek (SKD); Ljubno: Anka Rakun (član stranke: nobene); Luče: Mirko Zamernik (SDS); Mengeš: Tomaž Stebe (SDS); Majšperk: Franc Bežjak (SKD); Maribor: Boris Sovič (ZLSD); Markovci: Franc kekec (SLS); Medvode: Stanislav Žagar (član stranke: nobene); Mežica: Janez Praper (SKD); Miren - Kostanjevica: Zlatko Martin Marušič (član stranke: nobene);

Mozirje: Jože Kramer (SDS); Murska Sobota: Anton Slavic (LDS); Muta: Ivan Draušbaher (SDS); Naklo: Iyan Štular (SKD); Nova Gorica: Črtomir Špacapan (LDS); Novo mesto: dr. Anton Starc (LDS); Ormož: Vili Trofenik (član stranke: nobene); Pesnica: Venčeslav Senekovič (SLS); Piran: Vojka Štular (ZLSD); Pivka: Robert Smrdelj (SLS); Podlehnik: Vekoslav Fric (član stranke: nobene); Podvelka: Anton Kovše (LDS); Polzela: Ljubo Žnidar (član stranke: nobene); Postojna: Josip Bajc (član stranke: nobene); Prebold: Vinko Debelak (LDS); Predvor: Miroslav Zadnikar (član stranke: nobene); Ptuj: Miroslav Luci (SDS); Puconci (Ludvik Novak (SLS); Rače - Fram: Branko Ledinek (SLS); Radenci: Herbert Šefer (član stranke: nobene); Radlje ob Dravi: Hubert Robnik (SNS); Radovljica: Janko S. Stušek (ZLSD); Ravne na Koroškem: Ivana Klančnik (SLS); Razkrižje: Stanko Ivanušič (SLS); Ribnica: Jože Tanko (SDS); Ribnica na Pohorju: Marija Sgerm (SLS); Rogaška Slatina: Branko Kidrič (član stranke: nobene); Rogatec: Martin mikolič (član stranke: nobene); Ruše: Vili Rezman (član stranke: nobene); Selnica: Vladimir Sabolek (SDS); Sevnica: Kristijan Janc (član stranke: nobene); Sežana: Miroslav Klun (član stranke: nobene); Slovenj Gradec: Janez Komljanec (član stranke: nobene); Slovenska Bistrica: dr. Ivan Žagar (član stranke: nobene); Slovenske Konjice: Janez jazbec (član stranke: nobene); Šempeter-Vrtojba: Dragan Valenčič (ZLSD); Šentilj: Edvard Cagran (član stranke: nobene); Šentjur: Jurij malovrh (SKD); Škocjan: Janez Povšič (član stranke: nobene); Škofja Loka: Igor Draksler (SKD); Šoštanj: Bogdan Menih (SDS); Tabor: Vida Slakan (SKD); Tolmin: Jurij Šorli (LDS); Trbovlje: Ladislav Žiga Žgajnar (LDS); Trebnje: Ciril Pungartnik (LDS); Trzič: Pavel Rupar (SDS); Velenje: Srečko Meh (ZLSD); Veržej: Drago Legen (SLS); Videm: Franc Kirbiš (SOPS); Vipava: Ivan Princes (član stranke: nobene); Vitanje: Stanislav Krajnc (član stranke: nobene); Vodice: Anton Kokalj (SKD); Vojnik: Benedikt Podergajs (SKD); Vranksko: Franc Sušnik (SDS); Vrhnika: Vincencij Tomšič (SKD); Vuzenica: Milan kus (član stranke: nobene); Zagorje ob Savi: Matjaž Švagan (LDS); Zavrč: Miran Vuk (SKD); Zreče: Jožef Košir (LDS); Žalec: Alojz Posedel (član stranke: nobene); Železniki: Miha Prevc (SKD); Žetale: Anton Butolen (LDS);

Dan samostojnosti v Državnem zboru

LJUBLJANA /DELOFAX/ - Dan samostojnosti, 26. december, bodo v državnem zboru počastili s slavnostno sejo, in sicer 23. decembra zvečer. Predsednik parlamenta Janez Podobnik je pred kratkim na kolegiju pojasnil, da je ta rešitev najprimernejša, saj je isti večer predvidena slavnostna akademija v Cankarjevem domu.

Razstava o slovenski državnosti

Kočevje /Delofax/ - Ob 55. obletnici Zbora odposlancev slovenskega naroda, ki je potekalo od 1. do 3. oktobra 1943 v Sokolskem, sedanjem Šeškovem domu v Kočevju, so v Pokrajinskem muzeju pripravili razstavo *Narod si bo pisal sodbo sam*. Na razstavi so predstavljene vse pomembne osebnosti, ki so si prizadevale za samostojno in neodvisno državo. Zajema čas od kmečkih uporov in revolucionarnega leta 1848 do druge vojne in nastanka samostojne države Slovenije.

Država vabi ob novem letu

LJUBLJANA /DELOFAX/ - Predsednik države Milan Kučan bo v predsedniški palači priredil dva sprejema. Prvega za novinarje - nanj je vabljenih 150 ljudi, drugega za otroke padlih v vojni za Slovenijo. Priredil bo tudi prednovoletni sprejem za tuje diplomate v protokolarnem objektu Brdo.

Združevanje SKD in SLS?

LJUBLJANA, MARIBOR /DELOFAX/ - V Mariboru se je na delovnem srečanju za zaprtimi vrati sestalo širše vodstvo Peterletovih Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) in predsednikov občinskih vodstev te stranke. Govorili so o povezovanju med njihovo stranko in Podobnikovo Slovensko ljudsko stranko (SLS). Povedano je bilo, da bo prišlo zaenkrat le do koalicij na občinski ravni. Lojze Peterle pa je v zvezi s tem dejal, da je vzpostavljen normalen dialog o bistvenih zadevah. V njegovi stranki pozitivno ocenjujejo sedanjo pripravljenost SLS na kasnejše združevanje obeh strank. Kdaj? tega ne povedo, menda pa pred naslednjimi državnimi volitvami.

Koliko denarja lahko slovenski državljani prinesejo/odnesejo iz Slovenije

LJUBLJANA /DELOFAX/ - Državljeni Slovenije lahko čez mejo naenkrat nesejo 300.000 tolarjev in za 300 mark tuje gotovine. Če nesejo več morajo dobiti dovoljenje Banke Slovenije. Iz tujine pa lahko v Slo-

Prejemniki italijanskih pokojnin gredo v protinapad

KOPER /PRIMORSKE NOVICE/ - Po izračunu upokojenca, ki je nedavno prejel odločbo o odmeri dohodnine (takse), bo slovenska država za davek pobrala dve in pol od trinajstih italijanskih pokojnin, kolikor jih je prejel. Do sredine novembra se je na slovenski davčni urad pritožilo 121 prejemnikov italijanskih pokojnin. Število pritožnikov pa se bo še sigurno povečalo.

Nova knjiga o nacionalni ilegalni in slovesnosti v Mozlju

KOČEVJE (MLADIKA) - Ob 55-letnici "sodnih" in "izvensodnih" pokolov ujetih slovenskih četnikov in drugih antikomunistov v Mozlju pri Kočevju je bila na ruševinah po vojni uničene cerkvice sv. Krvi spominska svečanost, ki je obsegala mašo zaždušnico, nagovora inž. Davorina Žitnika v imenu prirediteljev, preživelih pripadnikov slovenske nacionalne ilegale, in politika Janeza Janše ter nastop časnikarja Pavleta Borštnika iz ZDA, ki je pri Mladinski knjigi v Ljubljani ravno izdal knjigo *Pozabljena zgodba slovenske nacionalne ilegale*. Gre za prikaz slovenskega dela Mihailovičeve Jugoslovanske vojske v domovini, predvsem v času do Grčaric in za iskanje razlogov za spore in žaloigro skupin zunaj Osvobodilne fronte. Spremno besedo je prispeval zgodovinar Boris Mlakar.

Miloševičevo maščevanje?

LJUBLJANA /DELOFAX/ - ZRJ znova zaostruje gospodarsko vojno zoper Slovenijo (tudi z Makedonijo), tako da zdaj od slovenskih prevoznikov na meji cariniki zahtevajo po 10.000 mark (približno 10.000 avstralskih dolarjev) za tranzit čez to značilno balkansko državo. Poznavalci razmer pravijo, da gre za Miloševičevo maščevanje zaradi približevanja Slovenije Črni gori, oziroma Makedoniji zaradi privolitve, da bodo na njenem ozemlju enote Nata. Gospodarska zbornica Slovenije prevoznikom predlaga naj se izognejo vožnji po ZRJ in naj gredo rajši po daljši poti čez Romunijo ali Bolgarijo.

MISEL

Če sprejmeš lačnega psa in ga nahraniš, te ne bo ugriznil. To je glavna razlika med psom in človekom.

MARK TWAIN

venijo prinesejo za 2,2 milijona tolarjev tuje gotovine (približno 24 tisoč mark) Če je znesek višji ga je treba prijaviti carini.

Geografski atlas Slovenije Izkaznica slovenske nacionalne identitete

LJUBLJANA /DELOFAX/ - Izid Geografskega atlasa Slovenije so na tiskovni konferenci na SAZU primerjali po pomembnosti z izidom Slovarja slovenskega knjižnega jezika. Gre za velikanski projekt, v katerega je bilo od leta 1993 vključenih 138 strokovnjakov in kar 25 ustanov. Izdali naj bi ga še v angleščini.

Veliki splošni leksikon

LJUBLJANA /REKLAMNA BROŠURA/ - Izšel je *Veliki splošni leksikon*, ki je doslej najboljše in najpopolnejši leksikon v slovenskem jeziku. Leksikon ponuja najnovejša znanstvena dogajanja in prinaša razne dosežke v svetu. Prinaša tudi izvirna zemljepisna imena, portrete znanih osebnosti, prevode in izvirne naslove pomembnih literarnih del ter še veliko drugih zanimivosti. Osem lepo oblikovanih knjig bo v ponos vsaki knjižnici v hiši. Celoten komplet stane 109.900 SIT. Naročite ga lahko po telefonu: 0011-386-61-140 5 140; po faxu: 0011-386-61-185 17 32 ali na internetu <http://www.dzs.si>

Slovenski otroci gledajo TV 20 do 36 ur na teden

LJUBLJANA /DELOFAX/ - Večina staršev otrokom pri gledanju TV ne postavlja omejitev, vpliv učiteljev pa je zgolj enoodstoten. Tako lahko slovenski otroci po mili volji gledajo TV programe, tudi od 20 do 36 ur na teden.

V Sloveniji nizka stopnja tolerantnosti

LJUBLJANA /DELOFAX/ - Ob dnevu človekovih pravic in 50-letnici razglasitve splošne deklaracije o človekovih pravicah je varuh človekovih pravic Ivo Bizjak v izjavi zapisal, da so v Sloveniji še vedno priče dogajanjem, žaljivim za človeško vest. Poseben problem je nizka stopnja tolerantnosti, ko gre za različne poglede in razmišljanja od vere do političnega prepričanja.

Nagradni literarni natečaj Moj čopič je beseda

LJUBLJANA /DELO/ - Radio Ognjišče in Mohorjeva družba Celje razpisujeta 2. nagradni natečaj za kratko prozo in poezijo. Rokopise je treba poslati na formatu A4 na naslov Radio Ognjišče, "Za literarni natečaj", Štula 23 p.p.4863, 1210 Ljubljana Šentvid, do 1. marca 1999. Rokopis naj bo opremljen z geslom in letnico avtorjevega rojstva. Podatke o avtorju v zaprti ovojnici. Prozna besedila naj ne presegajo deset strani, poezija naj predstavlja izbor (8 do 12 pesmi). Besedila bodo presojali v dveh starostnih kategorijah: prva do 19 let (do konca srednje šole), druga od 19 let naprej. Posebej se bodo obravnavali leposlovnih prispevki o Slomšku (neglede na starost). Podeljene bodo štiri glavne denarne nagrade za poezijo in prozo v obeh starostnih kategorijah, ena posebna denarna nagrada (za najboljši prispevek o Slomšku) in knjižne nagrade. Nagrade bodo podeljene ob izidu Zbornika.

Izšla nova številka (november 1998) Glasila Svetovnega slovenskega kongresa

LJUBLJANA /GLASILO/ - Glasilo poroča o srečanju slovenskih zdravniških strokovnjakov iz domovine in diaspore v Sloveniji. V tej rubriki zasledimo zapis o vtisih naše predstavnice Jožice Paddle Ledinek. Sicer so teme v Glasilu razdeljene na več poglavij: Uvodni del, Slovenija in politika. Dejavnosti konferenc SSK in Slovencev po svetu (v tej številki ni poročila Avstralske slovenske konference), Znani Slovenci po svetu (Zorko Simčič). Dogodki in načrti in Raznoterosti.

Srečanje Prlekov v Radencih

RADENCI /DELOFAX/ - S pohodom na kapelo, 13. decembra, se je končalo tridnevno srečanje Prlekov iz vse države, ki ga po tradiciji pripravlja Sklad dr. Antona Trstenjaka. Sklad tudi stipendira nadarjene študente. Govorili so o možnostih gospodarskega razvoja Prlekije, o položaju kmetijstva, o delovanju javnih medijev, na koncu pa so se zavrteli na tradicionalnem Prleškem plesu.

Svetovni slovenski kongres razpisuje literarni natečaj

LJUBLJANA /GLASILO SSK/ - Svetovni slovenski kongres (SSK) razpisuje natečaj za izvirni esej na temo "Kaj bi bilo treba narediti, da bi bili lahko resnično ponosni na Slovenijo?" Rokopise je treba poslati v dveh čitljivih pretipkanih izvodih formata A4 do 31. marca 1999 na naslov: SSK, Cankarjeva 1/IV, 1000 Ljubljana, Slovenija. Rokopisi morajo biti opremljeni z geslom ali šifro, podatki o avtorju in njegov naslov pa mora biti v zaprti kuverti. Natečaja se lahko udeležijo diplomski in podiplomski študentje iz Slovenije in tujine. SSK bo najboljšim podelil nagrade.

Iz slovenskega tiska

Delo

V Sloveniji predmet verstva in etika - na Hrvaškem verouk. Delo piše, da je verouk na Slovenskem (za zdaj) le v domeni Cerkve: dogaja se v prostorih župnišč, otroci pa ga obiskujejo zunaj rednega šolskega pouka. Nov šolski predmet verouk bi bil sprt z veljavno zakonodajo, proti njemu pa se je tudi izjasnila večina Slovencev v raznih anketah. Zato bo v Sloveniji kot izgleda učencem sedmih, osmih in devetih razredov na voljo le nov obvezni izbirni predmet - **verstva in etika**.

Nasprotno je hrvaška v zadnjih štirih letih sklenila štiri sporazume z Vatikanom, zadnji govori o položaju verouka v državnih vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Hrvaška je verouk že leta 1991 uvedla kot izbirni predmet v osnovne in srednje šole. S tem pa, po prepričanju pravnih strokovnjakov, krati z ustavo zajamčene pravice drugih verskih skupnosti. Besedilo posebnega sporazuma o verouku izhaja iz "globoke zakoreninjenosti katoliške verske tradicije v hrvaški kulturni dediščini". Zato bo po novem verouk na šolah enakopraven z rednimi predmeti, odmerili mu bodo dvakrat več šolskih ur kot doslej.

Primorske novice

Pred dnevi je Slovensko-hrvaško-italijanski odbor za zgodovinsko resnico izdal tiskovno sporočilo, v katerem je zahteval uvedbo preiskave, da bi ugotovili, kdo je Marcu Pirini, publicistu in zgodovinarju, ki je dal povod za preiskavo o domnevnih pobojih v kraških brezni, posredoval dokumente vojaškega arhiva 9. korpusa iz let 1943-1945. O teh dokumentih je Pirina govoril 20. novembra v Krminu na enem od 64 javnih srečanj, kolikor jih je imel letos po Italiji. Znano je, da je 9. korpus leta 1945 osvobodil Trst in del tedanje Julijske krajine, to je bil seveda partizanski korpus in del jugoslovanske vojske. Pirina naj bi iz teh tajnih dokumentov, ki jih je kupil, kot je sam izjavil, od nekoga iz Slovenije že leta, 1990, sopladi "99 napisal knjigo. Dokazal bo "kako kruti in nečloveški so bili jugo-slovenski partizani, ki so od kapitulacije Italije do leta 1945 polnili kraška brezna s trupli nedolžnih Italijanov, Hrvatov in Slovencev." Pirina je v intervjuju v Primorskih novicah dejal, da želi izvedeti tudi kaj se je zgodilo po priključitvi brigade Garibaldi-Natisone k enotnemu povelstvu 9. korpusa. V drugem delu knjige "Udine 1943-45 pa bo obravnaval dogajanja v Brdih in v Nadiških dolinah. Pirina je izdal še to svojo skrivnost, da je dobil dokumente iz katoliških krogov, ki so bili takrat blizu tedanjemu premieru Lojzetu Peterletu. Podatke pa zbira še na srečanjih z ljudmi iz Nadiških dolin, ki si zdaj upajo spregovoriti.

Demokracija

Takšen zakon, kot ga je predlagala vlada, ne omejuje pravice tujcev do nakupa nepremičnin, ampak to pravico širi tudi držav Evropske zveze. Tudi na Srbijo, Bosno in Hercegovino, Madžarsko, Srilanko in podobno... ali še boljše: vrača nas v objem nekdanjih jugoslovanskih republik.

Svobodna Slovenija

V imenu Avstralske slovenske konference, Slovenskega narodnega sveta ACT in Avstralsko slovenskega društva Canberra je predsednik Cvetko Falež poslal predsedniku Zedinjene Slovenije čestitno pismo ob izdaji Zbornika, takole piše:

"V imenu vseh treh organizacij iskreno čestitam k Vašemu ogromnemu delu in neprecenljivemu uspehu pri izdaji Vaše knjige - velikanke. V 50-ih letih ste nagradili ogromen zaklad, ki je v čast ne samo argentinskim Slovincem, ampak vsemu narodu. Avstralija nima zakladov Vašega obsega, niti si kaj podobnega ne more želeti. Obžalujem celo, ker se mnogi naši rojaki niti v Avstraliji niti v Sloveniji ne zavedajo Vaših neprecenljivih zaslug. Želim Vam, da bi nadaljevali in vztrajali ter nam bili zgled še veliko let. Bog Vam dobro delo povrni, kajti na svetu smo slabi plačniki. Vso srečo in veliko uspeha Vam želim še v bodoče, Bog pa naj Vas hrani in vodi še veliko let."

Op.u.: Svobodna Slovenija je pismo Cvetka faleža iz Canberre objavila na prvi strani.

Tečajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj
(16. decembra 1998)

Država (cnota)	tolarjev
Avstralija (1 AUD)	099,2337
Avstrija (100 ATS)	1366,4706
Francija (100 FRF)	2866,4640
Hrvaška (100 HRK)	2569,9451
Italija (100 ITL)	9,7080
Japonska (100 JPY)	137,7045
Kanada (1 CAD)	103,5307
Nemčija (100 DEM)	9612,8776
Švica (100 CHF)	11903,6263
V. Britanija (1 GBP)	268,1993
ZDA (1 USD)	159,5738

Zapisali so še v...

dr. Anton Trstenjak MISLI O SLOVENSKEM ČLOVEKU

V prejšnji številki Glasa Slovenije smo povzeli iz slovenskega izseljenskega tiska zanimivo pojasnitev dr. A. Trstenjaka, da so resnični Primorci samo ljudje pri morju. To smo uvrstili v rubriko *Morda niste vedeli...* Tokrat smo našli knjigo, v kateri je delna razlaga za tako trditev in še veliko več misli o značaju slovenskega človeka. Tone Pavček je v uvodni besedi h knjigi dr. Antona Trstenjaka *Misli o slovenskem človeku* zapisal, da Trstenjak pripoveduje o slovenskem človeku z vednostjo psihologa, s pronicljivostjo misleca in z razumevanjem humanista in narodnjaka, ki je vse svoje življenje hodil za človekom, ta pa je bil predvsem in zlasti Slovenec... "Trstenjak razgrinja dejstva, razčlenjuje pogoje, vzroke in posledice...Kakšni in kdo smo Slovenci? Katere silnice, zgodovinske, kulturne, naravne, socialne in druge so oblikovale naš narodni značaj, našo dušo in s tem tudi našo usodo?" pravi Pavček.

Slovenske posebnosti

Dr. Anton Trstenjak: Karakterološko lahko razločujemo različne slovenske posebnosti po prostorsko zemljepisnih segmentih. Tu so razlike tako očitne in zanimive, zlasti zato, ker gredo prek in mimo starih deželnih (političnih) meja...

Dr. Trstenjak po teh kriterijih v knjigi razmišlja o sledečih razvrstitvah Slovencev: Notranjci, Tržačani, Goričani, Pohorci, Haložani, Slovenjegoričani, Prekmurci, Gorenjci, Dolenjci, Savinjeci, Belokranjčani in Korošci. Povzemamo le nekatere karakteristike.

Notranjci

V tri dele so vedno delili Kranjsko: Gorenjska, Dolenjska in Notranjska. Najmanj opredeljena je ravno Notranjska, saj obsega Notranjsko v ožjem obsegu, pa Vipavsko in Kras. Pa tudi Kras ne sovпада prav z Notranjsko, ker prehaja že v Primorsko. **Tudi Primorska je zemljepisno nezanesljivo opredeljena. Strogo vzeto sodi v Primorsko res samo to kar je pri morju. Zanimivo je, da je Kranjska v Avstriji obsegala ves notranjski predel vse do Ajdovščine na eni strani, na drugi pa do Ilirske Bistrice in do zadnje vasi pred Sežano.**

Ker so bili ti predeli naše zemlje po letu 1918 priključeni Italiji, so naši ljudje vse to poimenovali "Primorska", in to delajo še danes, podobno kakor tudi koroško mejo premikajo vse v nekdanjo Štajersko. Gotovo je, da je na Vipavskem drug tip človeka kakor na Krasu, kjer ni vinske trte in je le malo rodovitne zemlje. Prav tako je Vipavec nekaj drugega kakor kak Bločan, ki je Notranjec, prehaja že v kraševsko pokrajino obenem pa tudi v Kraševca. Kraševci sodijo med narodno najbolj zveste Slovence z vso svojo poštenostjo in redkobesedno samozavestjo. Kraševci so različni od Vipavcev, kamor vsak dan priveje topel sredozemski zrak, ki jim daje primerno toplino in rodnost zemlje, da se ob njej razveseli in ga ne prime trpkost kraševske kamnite zemlje. Kraševci je v svoji kamniti postavi kakor okleščeno drevo, ki se mora zadovoljiti z najskromnejšimi življenjskimi razmerami. Kraševci je človek odločnosti in jeklenosti. Kraševci je tudi predstavnik Slovenca, ki živi nad podzemeljskimi jamami.

Tržačani

Navadno odenemo Tržačane in Goričane pod skupni imenovalec Primorci. To pa ni prav. Samo Tržačani so pravi primorci, Goričani ne več. Tržačani so bližji Štajercem že po živahnosti temperamenta in zgovornosti. Toda tudi beseda Štajerc je posplošena, ker so si med seboj različni po pokrajinah.

Tržačani so za vse, ki so daleč od morja, pravi mediteranci, edini med Slovenci. Temperamentni so, izraziti, plastični, jasno opredeljivi. Širina je v njihovem temperamentu, pravo nasprotje so gorenjski ožini. Tržačani so pristni liberalci, to velja tudi za duhovnike. So podjetni trgovci. **Tržačan, primorec je svetovljan in daje prepotrebno dopolnilo-slovenskemu človeku, da se ne bi skisal v svoji zaprtosti pred svetom in v strankarski napetosti.**

Goričani

Cim bolj so Goričani že kontinentalci, ne primorci, tem manj posebnega vemo o njih povedati. Goričani so različni od Tržačanov, med njimi je nekaj trenja. Goričani se imajo za bolj solidne, manj gostobesednosti in manj pretiravanja je v njih. Zlasti občutna je ta razlika, če h Goričanom prištejemo še Idričane na eni strani, na drugi pa celo ves tisti obrobni slovenski živelj, ki sega še v Režijo.

To so ljudje goriških in drugih okoliških brd z dobro razvitim vinogradništvom. Goričani so dejavni kot kulturniki. "Z obraza Goričana sije ljubezniva naivna odkritost z neprisiljeno prijaznostjo, ki ti takoj na prvi hip popolnoma očara srce", je zapisal nekdo pred sto leti.

Pohorci

Pohorci imajo kot hribovci nekaj skupnega z Gorenjci. So nekako osameljeni in redkobesedni. Od Gorenjcev se razlikujejo po tem, da živijo v višinah in ne v dolinah. Pohorci sami se niso germanizirali, ostali so kot pravi "kralji na Betajnovi" nedostopni za nemški vpliv, pristni Slovenci. **Pohorci imajo aristokratsko potezo, to pojasnjuje z imeni znanih osebnosti. To potezo Pohorca sem doživel, ko sem prišel na obisk h kmetu, ki je bil pravi "kralj na Betajnovi": pri mizi (kosilu) je predsedoval sam, gosta pa sva sedela ob njegovi desnici in levici; žena je postregla najprej njemu, on pa se je pogovarjal z nama kot razgledan človek.**

Haložani

Haložani ni docela varen pred svojo zemljo in na njej. To je trda usoda. Temu primerno se razvija njegov značaj. **Nezaupen je do vsega in vsakega, čeprav vemo, da je dober in pošten.** Tudi njegova govorica je nekaj posebnega, jezikoslovci jo prištevajo v krog slovenjegoriške. Velika pa je tudi razlika med prleško in haloško govorico. Malokatera slovenska pokrajina ima tako trdo življenje. Pa boste rekli kaj pa Kraševci? Kraševci prav zato, ker jim kamen ne da kruha, ne živijo od svoje zemlje, kruh iščejo drugod. Nasprotno pa haložan živi od svoje zemlje, to pa je težko delo. Zato je Haložan resen, prleškega humorja tam ni. Tudi za šale nima posebnega smisla. **O vernosti štajerskega človeka pa je že nekdanj pisal Slomšek. Vera je gibalo, ki drži ljudi v najhujših stiskah, da ne klonejo popolnoma.**

Slovenjegoričani

Tudi ti se med seboj razlikujejo; tip severnih gorci je drugačen od južnih; to je dejansko razlika med Prlekijo in severnim delom Slovenskih gorci, ki ni več prleški. Razlika je najbolj vidna v narečju samem, čeprav naši lingvisti menda te razlike ne upoštevajo dovolj. Prleško narečje je bolj čisto, medtem, ko imajo severne Slovenske gorice veliko nemških tujk. Zanimiva je tudi razlika v značaju. **Prlek je pol humorja, v tem ko severni del Slovenskih gorci nima toliko smisla za dovptnost. Južne Slovenske gorice so že v prejšnjem stoletju dale nadpovprečno veliko število slovenskih jezikoslovcev, izobražencev, zlasti pa filozofskih mislecev. Prlek nikoli ne sili v Ameriko za razliko od Prekmurca. Prlek je trd in nesocialen v sporih zaradi posestnih meja in dediščine. Prlekijo prepleta pesem klopota in kliče človeka k branju, zimskemu odmoru in gostovanju.**

Prekmurci

Osnovne sestavine duševnosti Slovencev, ki živijo med Muro in Rabo, so prav tiste, kakor pri drugih Slovencih. Toda popolna politična in kulturna ločenost od ostalih Slovencev ter odvisnost od Madžarov je rodila zavest **narodne osamljenosti**, ki ji slovensko narodno jedro niti po imenu ni bilo znano do zadnjih časov. **Duša prekmurških Slovencev se je mogla izživljati le v domačih navadah, verah, pesmih, jeziku ter v verstvu.** Katoliška vera se je tako globoko vtisnila v prekmurško dušo, da tvori še danes eno osnovnih potez ljudskega značaja. Četrtna ljudstva je evangeličanska, ta del ljudi je bolj racionalističen. Lastna gruda pomeni prekmurškemu človeku silno mnogo, tako materialno kakor čustveno. Pomanjkanje ga sili k izseljevanju ter iskanju zaslužka v tujini. To vpliva tudi na nestalnost značaja. Delavnost in skromnost pa ga rešuje iz najhujše bede.

Gorenjci

Jasnost misli in mišljenja in gornjska poštenost so znani. O tem je pisal Fr. Saleški Finžgar. "Gorenjec hodi ravno pot. Ko je spoznal in dognal, ga ne premakneš več. Zvest sebi in tebi. Zato konservativen, pa ne nesmiselno trmast. Velevanja ne prenese! Znana je gorenjska prevzetnost, nekaj ponos, Gorenjec je ponosen na faro, na zvon, na cerkev, na svojo hišo, posestvo...Gorenjec se hoče povsod postaviti.

Dolenjci

Ti so nasprotje Gorenjcev. **Dolenjec je mehak in popustljiv.** Živi po razsejanih hribovih, saj ga je samo hribovje. Po usodi je Dolenjec najbolj nesrečen Slovenec (če pogledamo samo leto 1941). Dolenjecem manjka organiziranost skupnosti in potrebne samostojnosti. Dolga stoletja so hlapčevali številnim graščakom in to je vtisnilo v dolenjski značaj močan pečat. Če bi hoteli podrobneje opisati Dolenjca, bi morali opisati ponosnega prebivalca krške doline, Ribničana, ki je ohranil posebno svežost in prožnost duha ter druge prebivalce te slovenske pokrajine.

Kultura Slovenija

Teve nadaljevanka o Prešernu?

/DELO/ - Tretjega decembra leta dva tisoč bo dvestoti Prešernov rojstni dan. In natanko tega dne naj bi bila premiera filma o Prešernu, natančneje, prvega od petih petdesetminutnih delov, ki jih namerava posneti TV Slovenija. Po scenariju Matjaža Kmecla in Branka Šomna naj bi jo posnel Franci Slak. Ostaja pa še samo eno vprašanje: ali se bo našel denar?

Glažek vinčka, ej,
pa sonček skož posveti ne,
da celj svet bo ked mavrica
velbard

Pred izidom (kasete) "Ježek pripoveduje"

14. decembra rojstni dan Frana Milčinskega Ježka

/MILICA ŠTIVAN/ - V Sloveniji so letos 14. decembra zabeležili rojstni dan Frana Milčinskega Ježka, obenem pa bo izšla tudi kasete. Frane Milčinski Ježek pripoveduje pravljice in pripovedi svojega očeta (Frana Milčinskega)

1. Butalski policaj in Cefizelj
2. O Butalcu v smreki in o mački, ki ni marala pipca
3. Kako sta se skušala Butalec in Tepanjčan
4. Butalci sejejo sol
5. Laž in njen ženin
6. Gospod in hruška

Lansko leto so izšle Ježkove pesmi v zbirki *Preprosta ljubezen* skupaj z dvema kasetama. Celotna naklada je razprodana in tudi ponatis je že pošel.

Kaseto *Ježek pripoveduje* lahko zdaj naročite pri:

Založba sanje
Cesta 24. junija 23
Ljubljana, 1231
Tel/fax: 61 - 161 23 03

Slovenski solisti iz Argentine

/DELOFAN/ - Od 8. decembra do 6. januarja bodo mladi slovenski solisti iz Argentine s koncerti sakralne glasbe svetovnih klasikov in slovenskih cerkvenih napevov gostovali v Sloveniji.

"Vsa lokalna
zgodovina ... ,
se pomiče mimo
naših oči,
če pregledujemo
naš mestni arhiv."

Anton Aškerc

Ob 100-letnici
Zgodovinskega arhiva Ljubljana
1998-1998

/DELO/ - "Vsa lokalna zgodovina..." Aškercove besede so izklesane na spominski plošči (levo), ki so jo v avli ljubljanskega Magistrata pred nedavnim postavili ob 100-letnici Zgodovinskega arhiva Ljubljana. Anton Aškerc, ki ga je kot heretika na grmadi (desno) duhovito upodobil karikaturist Hinko Smrekar ok. leta 1907, je bil namreč prvi ljubljanski mestni arhivar

Zbrana dela Angele Vode

/DELOFAN/ - Angela Vode (1892-1985), defektologinja, feministka in aktivistka, pred vojno zanesljivo ena najbolj znanih Slovenk, je trinajst let po smrti "dočakala" izdajo svojih zbranih del. Pravkar je založba Krtina pod naslovom *Spol in upor* objavila dve njeni deli, eno pozabljeno, drugo neznano. En del pa je čisto nov: Mirijam Milharčič Hladnik je o Angeli Vode napisala obsežen, doživet esej.

Nova predstavitve zgodovine

/DEMOKRACIJA/ - Izšla je prva knjiga slovenske književnosti. Izobraževalno založništvo Državne založbe Slovenije je predstavilo prvo iz ciklusa treh knjig pod skupnim naslovom *Slovenska književnost*, ki po treh desetletjih prinaša novo sintetično predstavitev slovenske kulturne in literarne, pa tudi politične zgodovine.

Neizpeti pesnik prekmurske ravnice

/DELO/ - Ustvarjalnost Nacija Kranjca Pajlina, mlajšega brata Miška Kranjca, je prekinila prezgodnja smrt. Bil je borec za pravice prekmurskega človeka. Pri šestnajstih letih je objavil prve pesmi v glasilu *Mladi Prekmurec* in obetali so mu veliko pesniško slavo. Žal pa je star komaj 29 let, leta 1945 izčrpan od tuberkuloze umrl v taborišču Dachau. Kot član komunistične partije je bil zelo delaven v skupini mladih prekmurskih izobražencev.

Gledališke uprizoritve

/DELOFAN, VEČER/ - V Cankarjevem domu v Ljubljani ponujajo edini na Slovenskem (in menda daleč naokoli) gledališki abonma z izborom iz aktualne mednarodne produkcije. Že januarja bo mogoče doživeti eno novejših odskih stvaritev ameriškega režiserja in scenografa Roberta Wilsona *Svetniki in petje*. Februarja bo svojo najnovejšo stvaritev *Otok* premierno predstavil slovenski koreograf Matjaž Farič, nagrajenec Prešernovega sklada in zmagovalec letošnjega bienalnega tekmovanja koreografov v Parizu. Uprizoritev nastaja v koprodukciji Plesnega teatra Ljubljana in CD, glasbo je prispevala skupina Random Logic. Marca bo gostoval Ballet Preljocaj iz Pariza, z izvirno stvaritvijo francoskega koreografa Angelina Preljocaja na glasbo Sergeja Prokofijeva *Romeo in Julija*. Štiriindvajset izvrstnih plesalcev bo gostovalo ob podpori Francoskega inštituta Charles Nodier. Aprila bo s šestimi ponovitvami *Preobrazbe* po literarni predlogi Franza Kafke in v režiji Valerija Fokina v posebej izbranem okolju industrijske hale gostoval Center Mejerhold iz Moskve. Maja se bo v Kosovelovi dvorani CD predstavila najboljša mlada gledališka skupina iz New Yorka Elevator Repair Service, ki bo z domišljijo in humorjem uprizorila dve ponovitvi *Cabovih korakov*. Oktobra je na sporedu *Duhovnost srca* egipčanske plesalke in koreografinje Suraye Hilal, ene najboljših egipčanskih vokalistik, novembra pa je na vrsti monodrama *Navzmene* (Raimund Hoghe).

Mariborska operno-baletna hiša pa je 22. novembra na svojem velikem odru premierno uprizorila odsko najbolj spektakularno in zahtevno Verdijevo opero *Aida*, ki je bila v Mariboru na sporedu že pred dobrimi štirimi desetletji.

Baletna simfonija: v ljubljanski Operi so uprizorili premiero *Druge slovenske baletne simfonije*, kolaža treh različnih baletov na glasbo domačih skladateljev: Emila Adamiča, Primoža Ramovša in Bojana Adamiča.

Maistrove knjige zdaj dostopne javnosti

/VEČER/ - Blizu 6000 knjižnih enot iz Maistrove zapuščine je končno v enem prostoru - v Maistrovi knjižnici v Univerzitetni knjižnici Maribor. Pred dnevi so slovesno odprli to bibliotečno sobo, v kateri je shranjena bogata knjižnica, zapuščina generala Rudolfa Maistra. Univerzitetna knjižnica Maribor je ena najlepših na Slovenskem, tako jo je označil že leta 1936 pesnik, slavist in bibliotekar Janko Glazer. V knjižnici se nahajajo redka dela, med drugim tudi *Dalmatinova Biblija*.

Vitez celjski za najboljši film

/VEČER/ - Celje se ponovno spreminja v filmsko mesto. Pred kratkim je gostil filmski festival. Zmagovalec festivala je prejel bronasti kip "Vitez Celjski", delo akademskega kiparja Staneta Kolmana. Kip je nastal na letošnji slikarski koloniji galerije Mozaik na temo Celje - knežje mesto. Ta kip naj bi tudi v prihodnje podeljevali najboljšemu filmu Celjskega filmskega festivala. V bodoče naj bi podeljevali tudi nagrade.

Iz zgodovine se ne da pobirati samo rozin Živeli smo kot kolektivni lažnivci Razstava: Temna stran meseca

Kaj se je zgodilo množici ljudi, za katere javnost nikoli ni slišala - na to skuša odgovoriti projekt Kratka zgodovina totalitarizma v Sloveniji 1945-1990 odprta konec novembra v ljubljanskem Cekinovem gradu

Takšne in podobne naslovnike objavljajo te dni slovenski dnevnik Večer, Delo in Delofax. Darka Zvonar Predan in Vanessa Čokl sta zapisala v Večeru: Pobudnik razstave je večkrat nagradjeni pisatelj Drago Jančar, politični obsojenec v sedemdesetih letih zaradi "vnosa sovražne literature v državo", okoli katerega se je zbrala skupina slovenskih kulturnikov z namenom, da predstavi del prezrte zgodovine. Jančar je lani skritiziral razstavo *Slovinci v 20. stoletju* in jo označil kot "sijajen in poučen primer za razmišljanje o tem, kako si v Sloveniji predstavljajo modernizacijo: multimedialnost, ki plasira stare laži". V pismu prijatelju je ocenil: "To je razstava, ki prikriva temno stran slovenske zgodovine in lakira totalitarni sistem. Avtorji te razstave niso imeli v rokah ne knjige Jere Vodušek *Prevzem oblasti* ne Sirčeve knjige, niso brali Kocbeka, nič niso slišali o Pučnikovi komisiji itd... O pobojih domobrancev zvemo iz nekaj vrstic in iz ene slike, na kateri vidimo skupino lepo oblečenih mladeničev, ki se s potovalkami v rokah očitno vračajo iz Rogaške Slatine. Razstava ne premore enega samega filmskega posnetka strahotnih stalinstičnih procesov, ki so se vlekli od leta '45 pa tja do '53 in dalje. In teh posnetkov je kolikor hočeš. Kaj ko bi poleg radijskih aparatov pokazali tudi mikrofone v zidu Kocbekovega in mnogih drugih stanovanj, zasliševalske celice ali delovna taborišča za ženske, politične obsojenke..."

In dalje piše Večer: Vse to si je mogoče ogledati zdaj v Cekinovem gradu. Na vsa neodgovorjena vprašanja skuša odgovoriti tudi zajeten zbornik *Temna stran meseca*, ki ga je ob tej priložnosti izdala Nova revija. Poleg prispevkov, v katerih različni avtorji obdelujejo širok razpon tem od pobojev, procesov, zaporov, taborišč, volitev, Udbe, razlastitev, zaplemb, do cerkve, kulture, šolstva, cenzure, je v njem mogoče najti tudi veliko fotografij in dokumentov.

Pisatelj Drago Jančar, ob zgodovinarju Vasku Simonitiju, osrednji avtor razstave, vabi na razstavo s svetopisemskimi besedmi: "... gledajo pa ne vidijo, in poslušajo pa ne doumejo".

Fotografija iz sobotne priloge Večera: V poglavju o prepovedih in zaplembah tiskane besede v Sloveniji 1945-1990 Marjan Horvat omenja tudi naslovnico revije 7D, 27. avgust 1981, ki so jo uničili, ker je dekleta na fotografiji imelo verižico s križcem; ko je križec z retuširanjem (praskanjem) fotografskega negativa "zamenjala" z medaljonom, je bila primerna in naslovnico so natisnili na novo! Uničenih je bilo dvajset tisoč naslovnice in sedem barvnih strani

Jančar je v utemeljitvenem spisu zapisal, da je bistveni razlog za razstavo "ledena gora preteklosti, ki nam hoče še naprej vladati. Tudi zato, ker je nočemo videti."

Prvi prostor na razstavi je namenjen najhujšemu letu '45 in njegovim posledicam, ki so namnožile politično emigracijo; najdemo se pred obrazi fantov in mož iz šentjoštovske fare nad Polhovim Gradcem, ki so izginili po 9. maju. Desetina vsega predvojnega prebivalstva, lahko preberejo obiskovalci. Fantje in možje gledajo iz desnega kota. Na levi strani sobe sta dva panoja: poboji in emigracija.

"... gledajo pa ne vidijo, in poslušajo pa ne doumejo"

Najbolj pretresljivi so posnetki iz Kranja: zbegani, vrnjeni begunci, ženske s culami, v spremstvu oboroženih partizanov. Pozoren gledalec bo na pločniku opazil meščana, ki skuša pomahati eni od nesrečnic. Na emigrantskem panoju se najbolj zalezejo oči v fotografije vsakdanjega življenja v Vetrinju, torej podobe ubežnikov pred vrnitvijo in pred vsem, kar je bilo...

Živeli smo kot kolektivni lažnivci

Zgodovinar Jože Dežman, outsider tako kar se tiče razstave *Slovinci v 20. stoletju kot Temne strani meseca*

Iz Večera:

... Slovensko zgodovino je faktografsko, etično in filozofsko klavrno, metodološko šibko in nereflektirano, predvsem pa brez korektno zgodovine zgodovinskega, pa je smisel Jančarjevega početja: da postavi kriterije, ki od stroke zahtevajo več: pričetek univerzalnega spraševanja, kaj je pravica in kaj zločin. V tem smislu je ta pridodatek k prvi razstavi še kako potreben.

... Namesto političnega imamo zdaj ekonomski teror. Novi kapitalizem ustrahuje ljudi z istimi mehanizmi: tiho bodi, ubogaj, metanje iz služb in spravlanje v živo ekonomijo, torej nazaj v suženjstvo.

Da se ni vedelo kaj se dogaja, ni res. Tukaj Jančar trka na odprta vrata. Tone Svetina je v Ukani, ki je izšla vsaj v 50 tisoč izvodih, brezhibno jasno in glasno opisal vse mehanizme fizičnega revolucionarnega nasilja. Niti eden ne manjka. Nasilje nad civilisti, nasilje nad odborci, nasilje nad neoboroženimi nasprotniki. To je bila manifestacija odločnosti: pobijali smo in še bomo, če bo treba! Tako je bilo in to je bilo jasno in glasno vsem povedano. Zavajajoče je zdaj ustvarjati mnenje, da se odkriva nekaj novega.

Če se francoski premier opravičuje vojakom, ki so jih postrelili leta 1914, se moramo tudi mi opravičiti drug drugemu, da smo lagali. Jančar je to v *Temni strani meseca* naredil. Tudi sam pišem isto zgodbo. Oče mi je povedal, da je izpod hriba, pri Radovljici tekla kri po potoku, pa mi to ni nič pomenilo. Tudi ko mi je nekdo rekel, da sem rdeč in da sem odgovoren za poboje, mi to še ni nič pomenilo. Spomenki Hribar je zazvonilo, ko je prebrala o svoji teti, pa je, domnevam, ves čas vedela. Začeli so nam skratka zvoniti zvonci, in prav je tako. Ampak naj ne zvonijo samo za nazaj, čim več ljudem bi morali zvoniti tukaj in zdaj. Govoriti, da nismo vedeli, pa je enako kot če mi mati in oče v družini zatajita otroka iz prejšnje zveze in brat in sestra ne vesta drug za drugega. Živeli smo kot kolektivni lažnivci in tukaj je naš katarzični obrat: ali se bomo mogli s tem soočiti ali pa bomo še naprej živeli pod presijo terorja, ustrahovanosti - ne le od režima, tudi od boga, predsodkov, zablod. Vso zgodovino, vsa tisočletja, se eni trudijo, da bi slepili, drugi, da bi razkrivali. Nikdar še ni bilo enostavno priti prek laži do resnice.

V tem prostoru je še slušni posnetek pričevanja Franca Dejaka, enega od treh pričevalcev, ki so se rešili iz roških jam. V naslednjem prostoru so panoji, ki obravnavajo procese (začne se s fotografijami naglih eksekucij v Murski Soboti, 12. julija '45), partijo (in volitve), Udbo (od Ozne do UNZ), zaplembo premoženja, zapore in taborišča. In kulturo. Na zidu je natisnjena Kocbekova pesem *Mikrofon v zidu*. V vitrinah so zaporniške kape, šatulje v obliki srca, ki so jih naredile zapornice v Begunjah iz starih kombinež in diploma z Golega otoka ter drugo.

Zadnja soba sega do zadnjih dni kratke zgodovine. Konča se z Leonom Štukljem, vitalistično maskoto sedanjega slovenstva. Začne pa se z zamejstvom in cenzuro. Tu je tudi tednik *Mladina*. Tu so čitanke s črkami, ki dajejo Titovo ime, pismo Andreja Marınca, da hodi dotična tovarišica k maši, pisalo se je leto '61. Ali pismo predsedniku SAZU Franceta Kidriča teologu Alešu Ušeničniku, da ni bil ponovno potrjen za člana akademije; bilo je 25. junija '48. In tik ob izhodu, pozdrav na levo: tabla z napisi vseh tovarišev funkcionarjev.

Sydneyu hvalo pojejo le gostje

Prireditelji prvih OI tretjega tisočletja spretno premagujejo težave, ki so spravljale v obup obiskovalce Atlante - Z 2,288 milijarde dolarjev že zgradili večino objektov

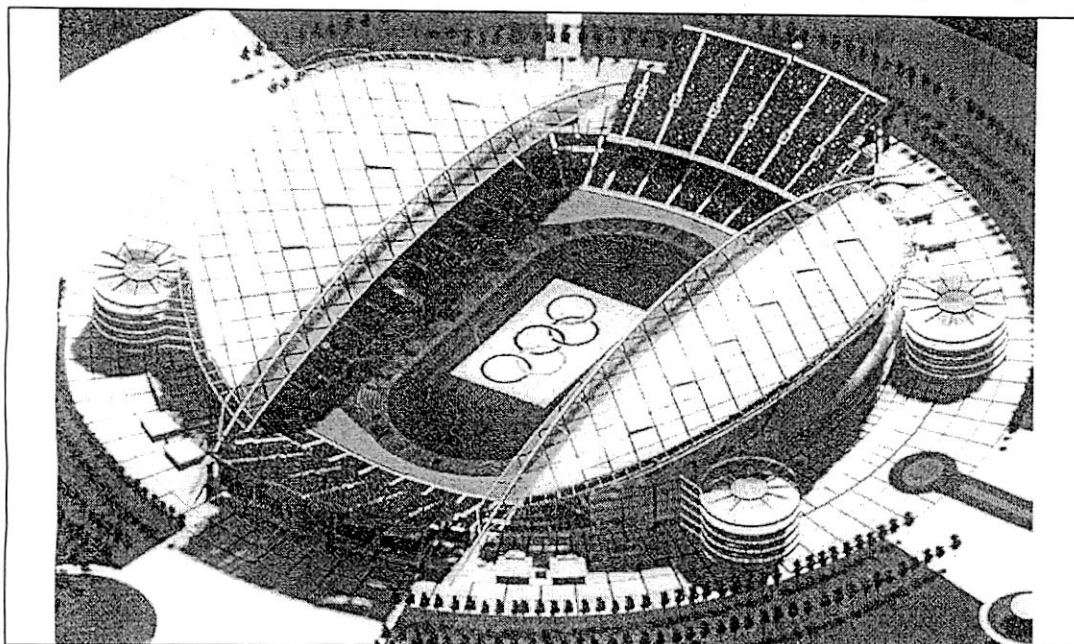
Atlanta in Sydney nista le na različnih zemeljskih poloblah, krepko se ločita tudi po pristopu k pripravam na poletne olimpijske igre. Če so samovšečni Američani že dve leti pred začetkom OI '96 napovedovali največji spektakel vseh časov in nato vse do zaključne slovesnosti poskušali odpraviti niz velikih pomanjkljivosti, Avstralcji 640 dni pred igrami 27. olimpijskih modernih iger modro molčijo z zavihanimi rokavi. Pohvale so prepustili gostujočim opazovalcem.

LJUBLJANA /DELO, 14. 12.1998, EDUARDO BROZOVIČ/ - Navdušen se je vrnil tudi sekretar odbora za vrhunski šport pri Olimpijskem komiteju Slovenije (OKS) Jani Dvoršak. Med pogovori z vodstvom organizacijskega

"V Sydneyu bo marsikaj drugače. Mesto s štirimi milijoni prebivalcev ima zelo dobro infrastrukturo, skrb za prevoz v času OI pa je prevzelo največje avstralsko avtobusno podjetje, ki že usposablja šoferje in druge

selje načrtujejo tudi za 15.000 novinarjev.

"Prireditelji so se potrudili, saj želijo zagotoviti prav vsem športnikom namestitve v Sydneyu. Dobro vedo, da so udeleženci prikrajšani za glavni

odbora sydneyjskih iger se je prepričal, da bodo z 2,288 milijarde avstralskih dolarjev proračuna (ali prav toliko nemškimi markami) pripravili prvovrstno prireditelje. Izjemen vtis so nanj naredili zlasti sodobni objekti. Ne le zato, ker so v veliki meri že zgrajeni, temveč in predvsem zaradi njihove neverjetne strnjivosti. Prav vsa prizorišča so namreč v krogu s premerom 40 kilometrov. Olimpijska vas za športnike je tako le streljaj od velikega športnega in sejemskega kompleksa v Homebush Bayu z osrednjim štadionom s 110.000 sedeži, vrsto manjših štadionov in dvoran ter s plavalnim centrom za 15.000 gledalcev. Najbolj oddaljeno tekmovališče v Penrithu, kjer bodo pripravili veslaške in kajakaške preizkušnje pa je oddaljeno pičlih 40 minut vožnje. Kdor se spomni prometnega kaosa v Atlanti in celodnevni avanturi iz Georgie na tekmovališča v sosednje zvezne države, dobro ve, da so Avstralcji že premagali eno največjih ovir.

uslužbence. Tudi sicer so Avstralcji zelo podjetni. Ne čakajo na začetek OI, temveč že zdaj vodijo turiste na ogled olimpijskih prizorišč in služijo lepe kupčke denarja. Za zgled so lahko tudi pri logistiki in informatiki; kot prvi so denimo pripravili računalniški sistem za stik z nacionalnimi olimpijskimi komiteji, ki je odpravil tradicionalno papirnatost vojno z gorami formularjev," trdi Dvoršak, ki si je med nedavnim obiskom Sydneya, kot prvi Evropejec ogledal olimpijsko vas za 15.300 športnikov in njihovih spremljevalcev. V ogromnem gradbišču sta bili resda končani le dve poslopji, a ti sta bili v demonstracijske namene že opremljeni s pohištvo in celo s posteljnino. Prvi vtis je bil kljub asketskemu normativom Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) več kot prijeten; lesene hiše bodo sprejele po 18 ljudi, imajo pa tudi garažo, skupni dnevni prostor, pisarno za vodje ekip in sobo za masažo ali manjšo ambulanto. Podobno na-

mik OI, če so dislocirani po oddaljenih prizoriščih in se počutijo kot na svetovnem prvenstvu. Zato bo praktično vsa slovenska reprezentanca nastanjena v glavni olimpijski vasi, izjema bodo morda le veslači," pravi Jani Dvoršak, ki se boji le ene nevarnosti - zasičenosti in domotožja. OI v Sydneyu bodo resda od 15. septembra do 1. oktobra, ko dnevne temperature nihajo od 17 do 19 stopinj in se zaradi povprečja sedmih deževnih dni na mesec pogosto še spustijo, zato naši športniki ne bodo potrebovali daljše podnebne aklimatizacije. Krvavo pa bodo potrebovali privajanje za časovno razliko osmih ur, če se bodo denimo na štart podali ob 15. uri po lokalnem času, bo tedaj v Sloveniji odbila 7. ura zjutraj.

"Olimpijske igre trajajo 16 dni, prištetih pa moramo še pet dni za vse prevoze in približno 20 dni aklimatizacije. Štirideset dni bivanja v istem kraju bi bilo ubijajoče za nestrpne športnike,

OLIMPIJSKI KOMITEJ SLOVENIJE

Med prvimi 25 kandidati za nastop na OI Sydney so zastopniki devetih športnih panog:

- atletika: Britta Bilač, Brigita Bukovec in Gregor Cankar
- gimnastika: Mitja Petkovšek in Aljaž Pegan
- jadrnanje: Mitja Margon, Tomaž Čopi in Vasilij Žbogar
- judo: Raša Sraka
- kajak - kanu: Andraž Vehovar, Simon Hočevar in Fedja Marušič
- kolesarstvo-cestna vožnja: Martin Hvastija, Gorazd Štangelj, Uroš Murn in Andrej Hauptman
- dirkališče: Matjaž Leskovar
- plavanje: Metka Šparavec in Peter Mankoč
- streljanje: Rajmond Debevec
- veslanje: Iztok Čop, Luka Špič, Sadik Mujkič, Erik Tul in Jani Klemenčič

zato so nam Avstralcji za dneve pred OI ponudili v najem vse svoje vadbene centre. Morda se bomo odločili za Brisbane, ki ima zelo podobno podnebje kot Sydney, prav tako pa bomo poskušali omogočiti vsem našim olimpijcem priprave ali nastop na kakšni predolimpijski tekmi v Avstraliji. Edina večja investicija bi bila cena letalskih vozovnic, medtem ko drugi stroški navržajo manj kot bi v Evropi. Povsem drugače bo v času OI, saj napovedujejo astronomske podražitve. Hotelska soba v središču Sydneya bo recimo stala od 300 do 900 mark na noč," dodaja Dvoršak, ki se je med obiskom povezal s Slovenci v Avstraliji. Naši rojaki so mu ponudili izdatno pomoč in poudarili, da jim bodo OI podobna priložnost za prebroditev zgodovinskih razlik ter zblizanje slovenskih društev kot osamosvojitve leta 1991.

Še posebej agilen je slovenski častni konzul v Novem Južnem Walesu Alfred Brežnik, zato ga je OKS že imenoval za atašeja slovenske reprezentance med prvimi OI tretjega tisočletja.

Okence v Slovenijo

Slovenska Radijska Oddaja v Argentini

Una Ventana a Eslovenia

Audición Radial Eslovana en Argentina

Buenos Aires

/MIRKO VASLE/ - Slovenska radijska oddaja Okence v Slovenijo je slavila 11-letnico delovanja v soboto, 5. decembra. Začela je delovati decembra 1987, ustanovil pa jo je Albert Cuk in jo vodil vse do smrti februarja 1993. Z oddajo so nadaljevali njegovi sodelavci pod imenom "Okence v Slovenijo".

Oddajno območje je približno 1000 km. Poslušati se lahko tudi v sosednjem Urugvaju in na jugu Brazilije. Namenjena je predvsem Slovincem, prisluhnejo pa tudi člani drugih narodnostnih skupnosti in domačini. Po zadnjih merilih argentinskega instituta za raziskovanje medijev IPSA poslušajo oddajo samo v Buenos Airesu in okolici 80.000 ljudi. V oddaji poročajo o delovanju Slovencev v Argentini, o slovenskih šegah in navadah, obravnavajo slovenske pesnike in pisatelje, vsako soboto pa se oglasi poročevalec iz Ljubljane. Uredništvo oddaje je lani Ministrstvu za kulturo RS predstavilo kulturni projekt, ki je zajel slovenske pesnike od romantike do moderne ter slovensko ljudsko pesem neznanih avtorjev v izvedbi kvartetov, kvintetov, oktetov ter raznih zborov. V letu 1998 pa je kulturni program obsegal slovensko sodobno pesem. Predstavljeni so bili slovenski pesniki, ki so ustvarjali in še ustvarjajo v Argentini. projekt je bil dopolnjen s slovensko narodno pesmijo v izvedbi slovenskih vokalnih skupin ter zborov.

Odgovorna urednica je Ana V. Ličen, urednik Mirko Vasle, pomočnica uredništva Marjana Pirc ter Betty Miklavc in Nestor Stocca, v Ljubljani Juan Vasle.

Zvone Žigon - avtor knjige
Otroci dveh domovin,
 ki govori o izseljencih in ohranjanju
 slovenstva v Južni Ameriki

Atos

/DELOFAX/ - Franc Curk, Slovenec, ki živi v Nišu, je dobil naročilo srbskega ministrstva za kulturo, naj obnovi Jefimijino zaveso, srbsko zgodovinsko relikvijo, ki jo hranijo pravoslavni menihi v samostanu Hilandar na grškem otoku Atosu. Zaveso je z zlatom in srebrom izvezla Jefimija, žena srbskega despota Uglješe. Njen lik je prevzel mnoge srbske zgodovinarje in pesnike. Potem ko je leta 1371 padel v bitki proti Turkom na reki Marici, je šla v samostan. Franc Curk ni dobil naročila brez razloga, saj je v preteklih 18 letih obnovil in konzerviral več kot pet tisoč hilendarskih relikvij. Zdaj bo z njim delal profesor Momčilo Klačnjanec iz ljubljanske likovne akademije. Potem, ko bodo obnovili Jefimijino zaveso, bodo začeli rekonstrukcijo zavese Ivana Groznega. Čeprav ne bo nosil meniške oprave, bo med bivanjem v Hilandarju povsem sledil njihovem načinu življenja. Le načel nočnega bedenja mu ne bo treba upoštevati, saj bo zaveso lahko obdeloval samo pri dnevni svetlobi.

Dunaj

/DELO/ - S podpisom slavnostne izjave so na Dunaju minister za znanost in tehnologijo dr. Lojze Marinček, rektor ljubljanske univerze prof. dr. Jože Mencinger in rektor mariborske univerze prof. dr. Ludvik Toplak ustanovili Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, ki bo imel pravno obliko društva. Namen je spodbujanje znanstvenega, tehnološkega, gospodarskega in kulturnega sodelovanja med Slovenijo in Avstrijo, inštitut pa bo tudi priprava za vključitev Slovenije v dogajanja na različnih področjih evropske tehnologije in znanosti.

Trst, Gorica

/PRIMORSKE NOVICE/ - V Trst prihajajo težki časi. Tržaško gospodarstvo je izgubilo še enega od svojih nekdanjih stebrov: ladjarsko družbo Tržaškega Lloyda je pokupil kitajski mogotec. Tudi Nove Tržaške banke ni več. Združila se je z Antoniansko ljudsko banko, ki je bila že doslej njena lastnica. Antonianska banka je zagotovila, da bo še naprej upoštevala poslovno dvojezičnost in slovensko manjšino.

St. John's Park Community Club

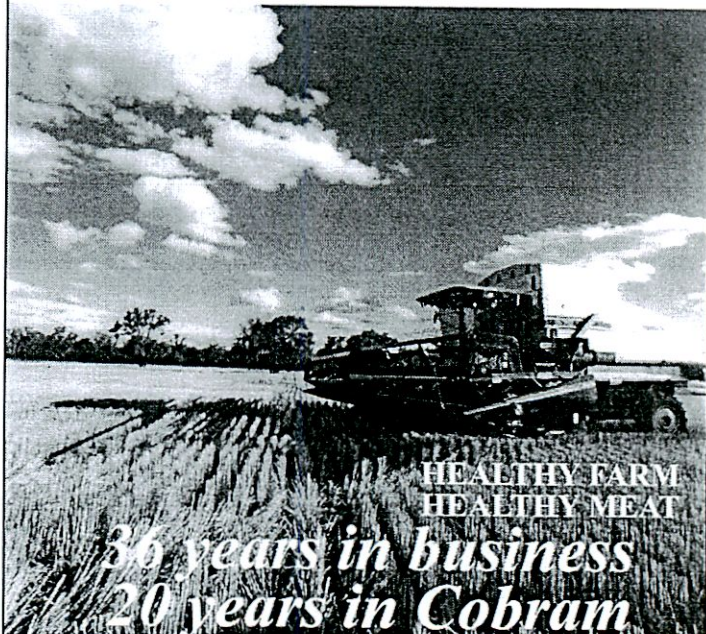
*Silvestrovanje z glasbeno skupino
 Družino Galič
 in svetovnim prvakom v igranju na "fajtonarico"
 Denisom Novato*

Odbor Kluba Triglav želi vsem rojakom
 vesele božične praznike in srečno novo leto

1999

Telefon: (02) 9610 1627
 Fax: (02) 9823 2522
 E-mail: club@triglav.com.au

AEA
 V O D U S E K
 M E A T S

CANBERRA
 Phone: 06 - 295 1222

COBRAM
 Phone: 0358 - 722115

Po svetu

Bruselj

/VEČER/ - Namestnik slovenskega ombudsmana Aleš Butala, pristojen za zadeve glede ravnanja z ljudmi, ki jim je odvzeta prostost, je bil izvoljen za člana odbora, ustanovljenega v okviru Evropske konvencije za preprečevanje mučenja in nehumanega ter poniževalnega ravnanja ali kaznovanja. V ta odbor je bil izvoljen z mandatom štirih let.

London

/DELOFAX/ - Britanska vlada je predstavila načrt za izplačilo odškodnin žrtvam nacizma, ki jim je Britanija med zadnjo svetovno vojno zasegla premoženje. Skupna vrednost odškodnin naj bi znašala 25 milijonov funtov. Pred izbruhom vojne je namreč na tisoče Židov iz Nemčije in vzhodne Evrope preselilo premoženje v Britanijo, kjer pa so jim ga oblasti leta 1939 zasegle na podlagi zakona o trgovanju s sovražnikom. Načrt določa pogoje, pod katerimi lahko prosilci vložijo zahteve za izplačilo odškodnine, prošnje pa bo pregledovala komisija, ki jo bodo sestavljali strokovnjaki s področja prava, financ in židovske skupnosti.

Rim

/DELOFAX/ - Če je verjeti napovedim Maria Borghezija, poveljnika neoborožene "padanske garde", ki sodi k politično usihajoči Severni ligi za osvoboditev Padanije, bodo italijansko mejo s Slovenijo v prihodnje dodatno nadzorovale posebne enote padanske garde. Trideset zelenosrajčnikov, razdeljenih v šest petčlanskih patrolj, bo namreč ždelo ob meji.

Moskva

/DELOFAX/ - V pristanišču Tuapse ob Črnem morju so 5. decembra odprli sodoben hotelsko-poslovni center, ki ga je v celoti zgradil ljubljanski Smelt, pri poslu pa je sodelovalo 50 različnih slovenskih podjetij.

Zagreb

/DELOFAX/ - Čudež iz Zagreba? Prvi je v dvanajstih dneh odpravil kronično vnetje jeter, drugi je v nekaj dneh pregnal revmo iz kosti, tretji je zmanjšal iznakaženost noge, ki je zaostala v razvoju, četrti... Čudežno zdravilo, ki je v resnici le mineralno-vitaminski dietetični preparat, kot se uradno imenuje megamin hrvaškega iznajditelja Tihomira Lelasa, je v zadnjih dneh postalo glavna tema pogovorov med ljudmi, polni pa tudi časopisne stolpce. Na Hrvaško je prišel tudi predstavnik evropskega združenja direktorjev bolnišnice dr. Hubertus Miller, svoj prihod pa je napovedalo tudi več tujih vrhunskih strokovnjakov, med njimi tudi nobelovec za medicino. "Megamin ne napada bolezni, temveč krepi organizem, da se sam bojuje," pravi iznajditelj megamina Lelas, sicer ekonomist. Njegovo zdravilo se po sestavi ne razlikuje od mnogih vitaminskih izdelkov, razlika je le v posebnem načinu obdelave mineralnih snovi, ki naj bi s tako imenovanim "mikroniziranjem" ustvarilo novo, čudodelno kakovost, saj mnogi Lelasov pripomoček že obravnavajo kot eno izmed glavnih orožij proti 17 boleznim: črevesnemu raku, revmatizmu, pljučnemu raku, tumorju na možganih, cirozi jeter, vnetju jeter, najrazličnejšim kožnim boleznim, čiru na želodcu itd.

POJASNILO

V prejšnji številki Glasa Slovenije smo objavili pismo Toneta Gorjupa, ki se je odzval na poročilo Elice Rizmal, objavljeno v Zborniku SBS radia že precej časa nazaj (Zbornik smo prejeli na Radiu SBS v Sydneyu maja letos. se pravi, da je to uradni in javni dokument SBS radia). V tem poročilu se namreč Elica Rizmal po pomoti ni dotaknila verskih prispevkov, ki so jih dolga leta pripravljali naši patri. Njeno poročilo smo, nič hudega sluteč, objavili (v angleščini) na Internetu in v Glasu Slovenije, ko je bila Elica v Sloveniji. Po neki pomoti pa smo na koncu članka zapisali le njeno ime, ne pa od kod je članek - čeprav je naša ustaljena praksa da objavimo vir informacij. Tako je izgledalo kot da bi Elica članek ponovno dala v objavo, ne da bi ga popravila ali se patrom za napako opravičila. Za to se Elici opravičujemo, kljub temu da njena napaka in pomanjkljivost ostajata. Res se je opravičila v angleščini za Internet v istem času, ko je objavljen prispevek Toneta Gorjupa in tudi nas je po prihodu iz Slovenije na to ustmeno (ne pa pismeno) opozorila. Torej za naš del krivice se opravičujemo - slišali smo namreč očitke zakaj nismo navedli vira in da bi morali vprašati za dovoljenje za objavo. Ko bi se le vsi naši avstralski slovenski amaterski in profesionalni medijci držali novinarske etike in navajali vere informacij.

Uredništvo Glasa Slovenije

Vpisovanje na pouk slovenskega jezika

Vpisovanje na pouk slovenskega jezika v Melbournu se bo začelo prvo soboto po začetku šolskega leta 1999 in potem naslednje sobote od devetih do dvanajstih dopoldne.

Pouk se prične v soboto 6. Februarja 1999

Lahko pridete v razred, govorite z učitelji in si vzamete prijavnico. Slovenščina se poučuje v

Princes Hill Secondary College, Arnold Street, North Carlton, tel. 9416 0641

Vpišejo se lahko učenci od 4. letnika osnovne šole do 12. letnika VCE. Za vpis v 11. letnik VCE se pričakuje zadostno znanje slovenščine ali najmanj dve leti pouka. Vpišejo se lahko tudi odrasli. Vpisnina za učence do 10. letnika je \$40, za VCE kandidate \$52, za odrasle \$120.

**Za nadaljnje podatke kličite na šolo
tel: 9416 0641**

**Če se želite pogovoriti
o slovenskem jeziku, kličite
tel: 9544 0595 po sedmi uri zvečer**

Oglasite se, če vam je pri srcu učenje slovenščine. Radi se pogovorimo z vami, če imate vprašanja, skrbi ali probleme s šolanjem vaših otrok. Predvsem vam bomo povedali, kako vam bo koristila slovenščina.

*Aleksandra L. Ceferin
State Reviewer and Chief Assessor for Slovenian*

Enrolment in Slovenian Language

Students may enrol in the course of Slovenian language in Melbourne from the first Saturday of the school year,

6 February 1999

and the following Saturdays. Prospective students may enquire and obtain enrolment details during class time. All classes are held from 9.00 am to 12.20 pm.

Slovenian is offered at

Princes Hill Secondary College, Arnold Street, North Carlton, tel: 9416 0641

Students from primary level 5 to year 12 VCE may enrol. Students who wish to undertake VCE, are required to have completed at least two years of formal study of Slovenian or have sufficient knowledge of the language. The course cost for students to Year 10 is \$40, for students in VCE \$52, for adults \$120.

**For enquiries please call
tel: 9416 0641**

If you wish further details about the Slovenian course call

tel: 9544 0595 after 7 pm

Do call if you are interested in studying the Slovenian language. We are pleased to provide any information about the study and the advantages of learning Slovenian.

*Aleksandra L. Ceferin
State Reviewer and Chief Assessor for Slovenian*

NEWSLETTER – POROČILA

Slovenian Research Center of America, Inc. – *Slovensko ameriško raziskovalno središče*
29227 Eddy Road, Willoughby Hills, Ohio 44092 USA
1951 Edward Gobetz, Ph.D., Director – *Prof. dr. Edi Gobec, ravnatelj* 1998
Tel. 440-944-7237, Fax: 440-944-0461 or/ali 216-289-3724; e-mail: gobedslo@aol.com
December–Gruden, 1998

500 years ago

GEORGE SLATKONIA: SLOVENIAN PIONEER IN VIENNA Founder of the Vienna Musical Establishment and the Famous Vienna Boys Choir and the first Regular Resident Bishop of Vienna

As the world-famous Vienna Boys Choir celebrates, in 1998, the 500th anniversary of its founding, how many people are aware of its Slovenian founder, a prominent singer, promoter of music, and scholar, who also became the very first regular bishop of Vienna? He was Jurij (in Slovenian), Georg (in German) or George (in English) Slatkonja (Slatkonja), a remarkable Slovenian from Ljubljana.

George Slatkonja from Ljubljana (Lyooblyana), the cultural and political capital of Slovenia, is one of the many shining examples of Slovenian contributions to the world. Slatkonja was a priest and a man of considerable erudition in humanities, mathematics, astronomy and music. In 1495, he is listed as chaplain, counselor and cantor at the Austrian Court in Vienna where the Holy Roman Emperor Maximilian, I surrounded himself also with a number of Slovenian scholars and even learned Slovenian. In 1498, Slatkonja became the founding director of the Hofmusikkapelle or the Court Musical Establishment, including the world-famous Vienna Boys Choir. It was under Slatkonja that Vienna has first become one of the leading music centers of the world, a role which it still proudly maintains today. Indeed, in 1997, on New Year's Eve, Zubin Mehta conducted in the Vienna State Opera the opening celebration concert of the 500th anniversary of Vienna Boys Choir which was featured on television throughout the world. In addition to his great contributions to music and scholarship and after a series of nonresident administrators, Slatkonja

was in 1513, also selected the first regular- and the first resident bishop of Vienna. It was under his direction that the Vienna diocesan palace was built, modeled after the older, though smaller diocesan palace of Ljubljana.

Thus, it was under Slatkonja that Vienna has become one of Europe's centers of musical life, just as it was under him as its first regular bishop that Vienna has established itself as the religious center of Austria. The Austrians are justly proud of their famous Vienna Boys Choir and of Vienna's great musical and religious tradition. Certainly, Slovenians, too, can be proud since among their many gifts to the world they have also given Austria one of their great sons George Slatkonja, the founder of the Court Musical Establishment and of the famous Vienna Boys Choir, as well as the first regular bishop of Vienna whose monument still proudly stands in St. Stephen's Cathedral.

Edward Gobetz

Slovensko društvo Sydney

Vabimo vas na:

Silvestrovanje
z ansamblom *Crni baron*

Vstopnina člani \$ 15.00, člani upokojenci \$ 10.00,
nečlani \$ 20.00

V ceno vključen tudi narezek

Vesel božične praznike in

2-10 Elizabeth Street
Wetherill Park NSW 2164
Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447

Have a Happy Christmas

and a Happy New year

Slovensko šolstvo v NSW Slovensko šolstvo v NSW Slovensko šolstvo v NSW Slovensko šolstvo v NSW Slovensko šolstvo v NSW

Začetke slovenskega šolstva najdemo v NSW že veliko let nazaj prve dopolnilne šole so bile pri verskem središču, kasneje pa pri slovenskih društvih. Leta 1972 je bila ustanovljena Slomškova slovenska šola v Verskem središču Merrylands. Leta 1978 pa je slovenska skupnost v Avstraliji pozdravila prve maturante iz slovenskega jezika. Leta 1988 se je odprla tudi možnost učenja in izpopolnjevanja v slovenskem jeziku mladim in odraslim na akademski stopnji: ustanovljen je bil namreč lektorat iz slovenskega jezika na Macquarie univerzi v Sydneyu, ki zdaj prehaja na Internet. Časi, ko so bile klopi slovenskih dopolnilnih šol in klopi v državnih šolah polne so minili. Tako kot zahaja danes manj ljudi na slovenska društva in v cerkev, tako kot manj Slovencev bere slovenske časopise in manj posluša slovenske radijske oddaje, tako kot je propadla slovenščina na Macquarie

univerzi - tako je tudi naraščaja v slovenskih dopolnilnih in državnih šolah manj ali pa ga ponekod sploh več ni. Kriviti nekoga za takšno stanje v današnjem času ali poveličevati nekoga v preteklem stanju je nesmiselno, saj je čas zahteval svoje...

Res Slovenski šolski odbor obstaja še danes. Predsednica je Marie Williamson, tajnica Kristina Suber, v odboru pa so še predstavniki dveh slovenskih društev in Verskega središča Merrylands. Tudi Slomškova šola še deluje, poučuje Kristina Suber, finančno pa jo podpira Klub Triglav. Kljub temu, da se število učencev iz leta v leto zmanjšuje, so torej še takšni, res redki, ki se zavedajo pomembnosti slovenskih korenin.

19. maturantski ples in 20 let slovenščine na državni srednji šoli v NSW

Iz govora Alfreda Brežnika, dolgoletnega tajnika Slovenskega šolskega odbora, zdaj častnega generalnega konzula Republike Slovenije

Maturantski plesi so pri nas v Sydneyu že tradicija, letos je bil na vrsti devetnajsti. Torej smo devetnajstič počastili okoli stopenetdeset maturantov iz slovenskega jezika in še najmanj enkrat toliko malih maturantov.

Danes bomo počastili še eno maturantko, ponosno slovensko dekle - **Tamaro Letnar**, ki je uspešno opravila zrelostni izpit iz slovenščine v tem letu 1998. Nič zato če je Tamara edina ma-turantka, ji bomo pa nocoj posvetili več časa.

Govori se, da je Tamara zadnja maturantka iz slovenščine vsaj za nekaj časa in da baje sploh ne bo več maturantov. Tudi to je pomemben dogodek - lahko bi rekli mejnik v zgodovini naše skupnosti.

Tisti, ki se bodo ukvarjali z raziskavo slovenskega priseljenstva v Avstraliji, bodo ugotovili, da je to čisto naraven pojav, ki ni značilen samo za Slovence, temveč se to pogostoma dogaja tudi pri drugih etničnih skupinah. Tako so imeli letos tudi Estonci - samo enega maturanta.

Otroci druge generacije so odrasli ljudje, ki imajo že tudi svoje družine. Njihovi otroci so še premladi ali pa so iz mešanih zakonov in zaenkrat še tudi oni ne morejo v slovenske šole. Toda naša dolžnost bo, da bomo znali vlitii v srca naših mladih potomcev občutek pripadnosti slovenskim koreninam. Dolžni bomo vzgojiti pri njih ljubezen do vsega slovenskega.

Naše današnje slavje naj ne bo žalostno, z veseljem in ponosom glejmo v časi - dvajset let nazaj, ko smo dosegali izredne uspehe na področju izobraževanja naše mladine.

Izkažimo tudi hvaležnost članom Slovenskega šolskega odbora, ki letos praznuje 20 let obstoja.

Spominjam se... pred dvajsetimi leti nas je obiskal pok. p. Bazilij iz Melbourn in nas opozoril na učenje slovenskega jezika v Viktoriji ter nam svetoval naj tudi mi v NSW storimo kaj v tej smeri.

Takratni minister za šolstvo gospod Bedford je sicer kmalu za tem objavil spisek jezikov, ki jih bodo poučevali v avstralskih državnih šolah - slovenščine ni omenil. To nas je vzpodbudilo, da smo se zbrali na prvem po-svetovanju p. Valerijan Jenko, Vlado Menart, Tomaž Možina, Ludvik Klakočer in jaz. Ugotovili smo, da mora za uspešnost akcije sodelovati celotna slovenska skupnost in kot taka stopiti v stik z ministrom. Pričeli smo s posredovanjem preko Ethnic Community Councila, kjer je imel Vlado Menart velik vpliv.

Prišlo je do prvega skupnega sestanka, na katerem so prisostvovali predstavniki vseh slovenskih organizacij v Sydneyu, to je Slovensko društvo Sydney, Klub Triglav, ki ga je predstavljal Jože Čuješ, Akademsko društvo in mnogi posamezniki.

Prvi predsednik Šolskega odbora je bil Tomaž Možina, po šestih mesecih mu je sledila Majda Mavrič, ki je bila tudi prva učiteljica. Po dobrem letu jo je zamenjala Mariza Ličan, ki je razen za kratek presledek, ko je bila predsednica Olga Lah, ostala na čelu Slovenskega šolskega odbora do odstopa pred dvema in pol leti. Zdajšnja predsednica je Marie Williamson. Seveda je tu še cela vrsta zvestih odbornikov in tudi p. Valerijan Jenko je bil dolga leta podpredsednik. Sam pa sem bil tajnik dvanajst let.

Menim, da bi bilo potreb-no delo Slovenskega šolskega odbora in šole v Bankstownu, še prej pa v Ashfieldu in drugod, dobro zabeležiti. Dali so nam stopenetdeset maturantov - mladih izobražencev. Mnogi med njimi so dosegli zavirljive uspehe na vse mogočih področjih od kulture do zdravstva, znanosti, trgovine in obrtništva pa do izobraževanja in dalje... naši skupnosti, narodu in domovini v ponos!

Nekdanji dolgoletni tajnik in zaslužni član Slovenskega šolskega odbora v NSW, zdaj pa častni generalni konzul RS Alfred Brežnik izroča Tamaro Letnar darilo

Slomškova slovenska sobotna šola

Slomškova slovenska sobotna šola je bila ustanovljena leta 1972 na pobudo slovenskega duhovnika in redovnic, ki so šolo vodili, poučevali in zbirali učence. Istega leta je bila tudi registrirana pri Ethnic Affair Commission za NSW - Novi južni Wales. Vzdrževala se je iz lastnih virov in s pomočjo velikodušnih sodelavcev.

Namen šole je bil, da bi potomci prve generacije priseljencev v Avstraliji po letu 1949 govorili ali vsaj dobro razumeli slovenski jezik, spoznali dušo slovenskega človeka, zgodovino, kulturo in izročilo svojih staršev.

Prva leta po ustanovitvi šole je število učencev hitro naraščalo, celo do 70 učencev. Šola je imela svoje središče v Merrylandsu, svoje "podružnice" pa v tistih mestnih središčih, kjer je bilo strnjenih več Slovencev: v Blacktownu, Croydonu parku, Cabramatti in Paddingtonu. Slomškovi šoli sta kmalu sledili tudi dopolnilni šoli na Slovenskem društvu Sydney in v Klubu Triglav.

Vse tri omenjene šole so obiskovali otroci osnovne šole, ki po avstralskem šolskem sistemu traja šest let. Ko je bila ustanovljena "Slovenska gimnazija" na državni gimnaziji Girls High School v Bankstownu, so lahko naši učenci nadaljevali z učenjem slovenščine na srednješolski ravni.

Učitelji Slomškove slovenske šole so oblikovali svoje delovne programe s pomočjo učbenikov za slovenski jezik in delovnih zvezkov za osnovno šolo v Sloveniji, ameriškega priručnika Slovenščina za odrasle, Slovenščina za ljudske šole iz Celovca in otroških revij iz Trsta. Jože Čuješ je za najmlajše pripravil Abecednik.

Slomškova šola je danes edina šola v Sydneyu za učenje slovenščine na osnovnošolski ravni.

Sestra Francka Žižek, Zbornik ASK

Opomba uredništva: Zahvaljujemo se Tamaro Letnar za poslano fotografijo, drugega poročila ali fotografij o maturantskem plesu v Sydneyu do izida te številke nismo prejeli. Prav tako tudi ne informacij o Slomškovi šoli, zato povzemamo poročilo sestre Francke Žižek, Zbornik Avstralske slovenske konference 1991

40 let Slovenskega društva Tivoli - Newcastle

/MARIJA GROSMAN/-

21. novembra 1998 nas je po nekaj mrzlih in deževnih dneh pozdravilo prijetno spomladansko sonce. Že ob osmi uri zjutraj se je zbrala skupina rojakov v dvorani poljskega kluba da pripravi vse potrebno za popoldansko proslavo 40. obletnice Slovenskega društva Tivoli Newcastle.

Ko je 19. oktobra leta 1958 igralska skupina Soča (Slovensko društvo Sydney) gostovala z igro "Glavni dobitek" v Newcastleu, so bili postavljeni temelji za združitev slovenske skupnosti v Newcastleu in okolici.

Cilji društva so bili isti kot so cilji vseh drugih slovenskih organizacij v Avstraliji: se povezovati in združevati, pomagati drug drugemu, ustanoviti slovenski dom in na splošno negovati slovenski jezik in kulturo.

Začetek društvenega delovanja je bil zelo uspešen, saj so bile slovenske prireditve ene od prvih v Newcastleu in tudi zelo spoštovane. Razen Slovencev so jih obiskovali tudi Poljaki, Italijani, Ukrajinci, Nemci, Hrvati in drugi.

Po letu 1963, ko je prišlo do večjih družbenih sprememb (naučili smo se vsaj delno jezika, kupili avtomobile in odhajali na piknike, otroci pa igrali ob sobotah in nedeljah nogomet, v naše domove je prišla televizija in drugo), se je tudi delovanje društva zelo umirilo. Tudi poskusi da bi si društvo nabavilo svoje lastne prostore se niso, zaradi več razlogov, nikoli uresničili.

V zadnjih letih se je delovanje našega društva spet bolj razgibalo, sploh pa od časa, ko je Igralska družina Merrylands predstavila igro "Micki je treba moža". Društvo se ni nikoli primerjalo z drugimi slovenskimi

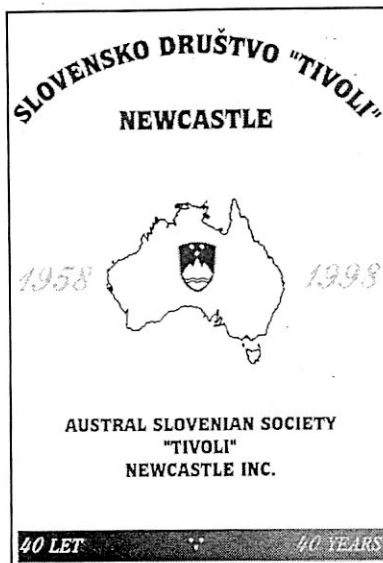
društvi v Avstraliji - delali smo pač kakor smo mislili da je pod danimi pogoji najbolj primerno za vse člane. Res nimamo ne društvene stavbe, ne balinišč in drugih prostorov - zato pa tudi nimamo glavobola ko se razidemo. Imamo pa nekaj, vsaj za nas veliko bolj dragocenega: močno povezavo in medsebojno spoštovanje.

Proslava 40. obletnice je odlično uspela. Izredno smo bili veseli naših gostov iz Wollongonga in Sydneya, posebej pa še Helene Drnovšek-Zorko, odpravnice poslov Veleposlaništva RS iz Canberre. To je bilo prvič, da smo imeli v naši sredini tako visokega zastopnika slovenske države. Za goste in naše prijatelje smo pripravili razstavo fotografij od začetkov društva do danes. Marsikdo je bil presenečen, ko je videl samega sebe na sliki izpred mnogih let. Tudi razni dokumenti in spomini na pretekla leta so nas razveseljevali.

V spomin na 40. obletnico smo pripravili zgodovinsko kroniko društva pod imenom "Včeraj... danes... jutri...", ki jo je v posvetovanju s predsednikom društva Ivom Klopčičem in nekaterimi drugimi rojaki pripravila Marija Grosman. Vsak član je prejel izvod publikacije ter zahvalo in priznanje za sodelovanje pri društvu. Kot izreden spomin na 40. obletnico društva pa so člani društva darovali za posebno spominsko opeko, ki bo položena na tako imenovanem "Restoration Walk" pri Newcastle katedrali.

Napis "SLOVENIANS, 19. 10. 1958" naj spominja poznejše generacije in obiskovalce Newcastlea na delovanje Slovencev v tem mestu.

Predsednik Ivo Klopčič je na predsedniškem mestu verjetno največ let od vseh voditeljev avstralskih slovenskih društev in sicer od 23. januarja leta 1960 do danes, torej nepretrgoma 38 let. Člani društva so mu v zahvalo podarili posebno priznanje v bakrorezu.

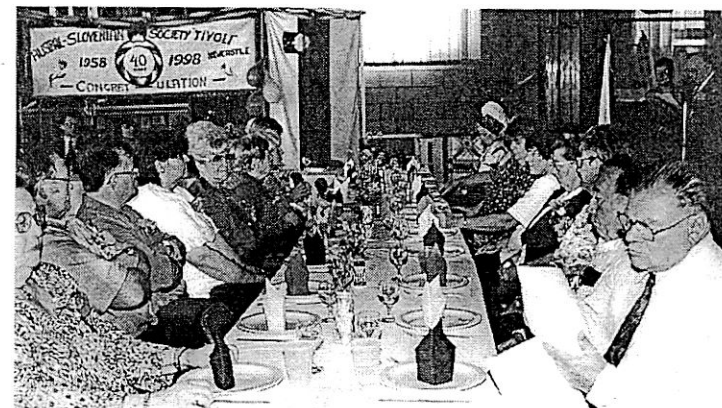

Ivo Klopčič, 38 let na krmilu društva Tivoli

Levo: Zbornik društva

Predstavitve zgodovinske kronike društva Tivoli Newcastle, z leve: Helena Drnovšek-Zorko, Ivo Klopčič in Marija Grosman

Zbrani rojaki iz Newcastlea - spomini na 40 letno delo...

Gold Coast
AUSTRALIA

ADMIRAL MOTOR INN

2965 - 2967 Gold Coast Highway
SURFERS PARADISE - QUEENSLAND
AUSTRALIA 4217

Motel and large 1,2,3 bedroom
fully self-contained units
* 10 minutes walk
to town centre
* 150 metres to beach
* centrally located to shops,
transport etc.

AFFORDABLE WITH
COMFORT
Your Resident Hosts
Murray and Franz Beric
Telephone / Fascimile:
(07) 553 98759
(I.S.D. + 61-7-553 98759

O delu Avstralske slovenske konference

Jožica Gerden - tajnica

Na zadnji seji ASK smo odločili, da poskusimo izvesti popis avstralskih Slovencev, prve, druge in tretje generacije. Predsednik Cvetko Falež je sestavil zloženko, kjer je prikazana organizacija Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) in so navedeni cilji in smernice ter področja dela Avstralske slovenske konference, ki vključuje Slovenske Narodne Svete ACT, NSW, SA, QLD in VIC. Posebna stran pa je bila pripravljena za popis Slovencev v Avstraliji. Predsednik Falež je resno pričel s popisovanjem kot "pilot study" oz. prvi poizkus v Canberri in okolici. Popis sem izvedla tudi jaz v Milduri in v poteku je v Qld-u. Presenečeno smo ugotovili, da nas je v povprečju 3-4 krat več, kakor smo ocenjevali. Slovenci v Canberri so se vedno šteli okrog 200, popis pa je odkril čez 700 slovenskih rojakov prve, druge in tretje generacije. Enak rezultat se je pokazal v Milduri, namesto 20 članov, sem nastala 72 rojakov, ki imajo enega ali oba starša slovenskega rodu. Naše izkušnje iz tega poskusnega štetja so, da je to ogromno delo, ki zahteva izredno vestnost in požrtvovalnost popisovalcev. Nemogoče bo popis izvršiti samo s člani SNS, zato bo ta projekt lahko izvršen le s popolnim sodelovanjem vseh zastopala predsednika ASK. Načrtovali smo predvsem srečanje slovenskih medicinskih strokovnjakov v sklopu SSK, ki je potekal v mesecu septembru na Bledu in na Otočcu. Poslala sem informacije z vabili petnajstim slovenskim medicinskim strokovnjakom v Avstraliji, na kongresu pa je Avstralijo zastopala nam vsem dobro znana Jožica Paddle-Ledinek, strokovnjakinja s področja gojenja umetne kože pri hudih telesnih opeklinah. Kongres slovenskih zdravnikov po svetu je bil velik uspeh in bo ponovno organiziran naslednje leto v Ljubljani in tako bo bodoča povezava naših medicinskih strokovnjakov po svetu zacvetela. SSK pa za naslednje leto organizira tudi srečanje slovenskih gospodarstvenikov. Vse vas že sedaj prosim, da mi pomagate pri zbiranju imen naših avstralsko-slovenskih gospodarstvenikov, da jim lahko pošljemo informacije in vabilo na prihodnji svetovni kongres. V bodoče ima SSK v načrtu tudi kongres slovenskih pravnikov po svetu.

V letošnjem letu se je predsednik ASK Cvetko Falež udeležil srečanja z državno sekretarko za Slovence po svetu Mihaelo Logar v Canberri ter večerje, ki jo je priredil avstralski zunanji minister A. Downer premierju dr. Drnovšku. Upravni odbor ASK ni imel priložnosti srečanja s predsednikom SIM, dr. Janezom Bogatajem, ki je obiskal Avstralijo z namenom vskladiti sodelovanje SIM z vsemi slovenskimi organizacijami v Avstraliji. Pismo smo ga opozorili na probleme nezaupanja do SIM-a zaradi sodelovanja z Udbo v preteklosti in svetovali, da je nujno najprej vskladiti sodelovanje z vsemi organizacijami v Sloveniji, ki se ukvarjajo s Slovenci po svetu (SVS, SSK, SIM in Društvo sv. Rafaela).

V zadnjem pismu, ki smo ga prejeli v vednost od Sveta slovenskih organizacij Viktorije Petra Mandelja, smo lahko razbrali, da je prišlo do dogovora o vsklajenem informiranju med temi organizacijami, osebno pa sem prejela poročilo, da bo SIM v bodoče obveščala o njihovem organiziranju gostovanj poleg svojih predstavnikov tudi SSO Vic in ASK. To je vsekakor napredek, izseljenci bi nadvse radi zaupali domovini in iskreno sodelovali, ponovno pa nas vznemirja, kadar zasledimo neprijateljske izjave, kot jo je izdala SIM na zadnjem občnem zboru: "Kaj posebnega nam izseljenci ne morejo doprinesiti in ako se vrnejo, bodo smatrani in obravnavani kot tujci!"

Razveselila pa nas je vest, da je vzpostavljeno sodelovanje med SSO Vic in SNS Vic, kar nas izredno veseli.

Slovenki narodni svet Viktorije ima novi odbor in veliko načrtov za bodočnost

MELBOURNE /GLAS SLOVENIJE/ - Predsednik SNS VIC je ostal Štefan Merzel, prav tako tudi podpredsednik Simon Špacapan ter blagajnika Valentin Lenko in Vlado Godec, tajnika sta Jožica Gerden in Lenti Lenko, za gospodarstvo in kulturo odgovoren Vinko Rizmal. Po besedah predsednika se je SNS VIC dogovoril za sodelovanje s Kulturnim odborom Verskega središča Kew, z reorganizirano mladinsko skupino SYG - Slovenian Youth Group (ki jo je pred nekaj leti ustanovil pater Niko Žvokelj), pogovori za sodelovanje pa potekajo tudi s Svetom slovenskih organizacij Viktorije. Za novo leto 1999 kar obetavno in pohvalno.

Zaradi gostovanja Hrušičkih fantov v mesecu marcu, ki ga organizira SIM s SSO Vic, je ASK prestavila že planirano gostovanje skupine Big Bena za poznejši čas. Poleg turneje, bi naj priljubljena skupina Big Ben nastopala v marcu drugo leto tudi na Multiculturalnem festivalu v Canberri. Razočarani pa smo bili, da je letošnja že dobro načrtovana turneja Prifarških muzikantov, z domačo folklorno skupino Prvi rej iz Canberre propadla. Tudi prihodnje leto smo to idejo zaradi preobremenjenosti morali opustiti.

ASK s SNS-ji je v februarju organizirala uspešno turnejo folklorne skupine "Student" iz Maribora. Po njihovem enotedenskem nastopanju v Canberri na Multiculturalnem festivalu, kjer so bili gostje ECC ACT so obiskali tudi Sydney in Melbourne. V prihodnjem letu smo naprošeni, da bi organizirali turnejo Okteta Suha iz avstrijske Koroske in godalnega kvarteta bratov Fergus iz Maribora, pod vodstvom prof. Briana Finleysona, zdaj delujočega na Koroškem, doma pa iz Melbournu.

Predsednik Falež je pisal pismo predsedniku komisije za SPS v DZ gospodu M. Šiferju za pospešen postopek glede ureditve pokojninskih, zdravstvenih in socialnih zavarovanj med Slovenijo in Avstralijo; o problemu pridobitve državljanstva ter carinskih olajšav za naše rojake, ki se želijo za stalno vrniti v domovino. Z njim in s komisijo DZ za zamejce in Slovence v svetu se je tudi srečal osebno in jim predstavil naše prošnje.

UO ASK je protestiral proti poslancu Zmagu Jelinčiču in njegovi pristranskosti ob kriminalni izjavi o zamujenem genocidu slovenskih volilcev kandidata pomladnih strank ob predsedniških volitvah, proti popevkarjem Strelnikof ob oskrunitvi Marijine podobe Marija Pomagaj in proti zapiranju slovenske gimnazije v Italiji. Finanno smo ASK in naši člani podprli nabirke na slovenski radijski oddaji SBS za poplave v Sloveniji, pobudo Glasa Slovenije ob zbiranju plišastih koal za Otroško bolnišnico v Ljubljani in ob izidu knjige pesmi Ivana Legiša, katere izkupiček je namenjen gradnji škofjske gimnazije v Vipavi, za kar je dal pobudo Verski center v Adelaidi.

Naši verski centri so letos praznovali visoke jubileje. Melbourn 30. obletnico, Sydney 25. obletnico in Adelaide 15. obletnico obstoja. UO ASK je vsem verskim centrom ob njihovih praznikih izrazil priznanje s knjižnim darilom in patru Valerijanu Jenku ob 50. obletnici redovnih zaobljub. Priznanje smo poslali tudi Glasu Slovenije ob 5. obletnici obstoja in sodelovali na slovesnostih ter ob obisku posebnega gosta dr. Edija Gobca iz Clevelanda. Tudi našim argentinskim sodelavcem pri Zedinjeni Sloveniji smo ob njihovi 50. obletnici neutrudnega delovanja izrazili posebno priznanje. Predsednik Zedinjene Slovenije in Argentinske slovenske konference je Marjan Loboda, ki je podpredsednik SSK in zadolžen za prekomorske dežele, obenem tudi za našo Konferenco pri SSK in smo z njim pogosto povezani. Naše sodelovanje z njim je uspešno in celo prijetno.

V juniju, naslednje leto 1999, Slovenija pričakuje ponoven obisk svetega očeta papeža Janeza Pavla II. ob beatifikaciji - proglasitvi med blažene, škofa A.M. Slomška. ASK pripravlja skupinsko potovanje v Slovenijo ob tej izredni priložnosti. Vse podrobnosti boste lahko prebrali v naslednjih številkah Misli in Glasa Slovenije. Prosimo, da načrtujete obisk Slovenije naslednje leto v času te svečanosti, ki je enkratna v slovenski zgodovini. Pridružite se nam. Pripravljamo vam tudi presenečenje.

Minilo je že več kot leto dni odkar nas je nenadoma zapustil naš duhovni oče in najzaslužnejši član SNS VIC pater Bazilij Valentin iz Melbournu, ki je bil duša naše organizacije. Za njim je ostala nezapolnjena praznina, kar vsi njegovi sodelavci boleče občutimo. Osebno me razžalosti, kadar slišim rojake, kako se pohvalijo, da znajo dobro angleško in zato ne hodijo več k slovenski maši, rajši gredo kar v avstralsko cerkev, ki je bliže. Niti za trenutek pa ne pomislijo, kako daleč in naporno potujejo pater Metod in Morwell, Woddongo in Geelong, pater Janez v Berri, v Milduro in Perth, in pater Valerijan v Canberro, Wollongong in Qld. itd - na tisoče kilometrov, nam pa je pretežko narediti 5, 10, 20 km. Pozabljamo, da so naši frančiškanski duhovniki zaradi nas v Avstraliji in jim ne znamo izkazati hvaležnosti ter narodne in verske solidarnosti.

Dragi rojaki, za božične praznike ne pozabimo kdo moli za nas, diha in živi z nami v tujini, nas razume ter nam resnično želi samo dobro, naših frančiškanskih patrov in verskih centrov. Širokogrudno drug drugemu odpuščamo napake in ostanimo prijateljsko povezani!

Zelim vsem rojakom blagoslovljene božične praznike, da bi jih praznovali srečni, zdravi in tudi po slovensko, čeprav v tujini.

Jožica Gerden
Tajnica ASK

Coming Soon to a Computer near You: "Slovenian On-Line"

The school authorities in Slovenia, who are currently in the process of reforming our elementary schools (a nine-grade system will replace the present eight grades), are responsible for educational institutions at all levels, from elementary school to university. In addition, they also devote great attention to teaching the Slovene language to Slovene emigrants in seventeen countries, particularly in Western Europe where 1,300 pupils attend extracurricular Slovene classes and in some overseas countries where Slovene communities are still active. One of these countries is certainly Australia, where Slovene is recognized as an elective subject and where until now it has been possible to study Slovene at Macquarie University in Sydney. From 1989 on, there were always enough students at this level, both because correspondence courses were available and because students from all the Australian universities could enroll. Every year, fifteen to thirty-five students chose to study Slovene, most of them of Slovene descent but also students of other Slavic languages; and people who were simply searching for their roots.

In spite of the interest Slovenia demonstrated in its existence, this lectureship encountered financial difficulties throughout its entire existence. Australian Slovenes initially helped overcome the difficulties to some extent, but eventually Macquarie University no longer seemed interested in prolonging the lectumship contract. From this discouraging state of affairs, a modern project was born: the opportunity to study Slovene on the Internet through Slovenian On-Line. The idea for Slovenian On-Line was also inspired by the fact that Internet correspondence courses are becoming an increasingly popular method for acquiring knowledge in various fields. The Internet is a particularly suitable medium for this purpose because it makes possible the inexpensive transmission of text, pictures, sound, and video clips to anywhere in the world. The idea of an Internet course on the Slovene language was born in Australia, but students from Canada, the United States, or anywhere else, will be able to take the course without difficulty.

The initiator and author of the project is Metka Cuk currently a lecturer in Slovene at Macquarie University, and her company Tivoli Software, which has already conceived several interesting computer projects including two CD ROM's, Slovenian Proverbs and Games, Games, and little Games.

Metka Čuk completed her study of the Slovene language at Ljubljana University and later took her Master Degree in English and linguistics at Nottingham University in Great Britain. She now has seventeen years of experience teaching Slovene as a foreign language, nine of them at universities abroad. She is also the author and co-author of two textbooks on Slovene as a Second Language and a collection of exercises. Also significant is her experience in developing correspondence courses in Australia.

Metka Cuk has been intensively involved with computers for the last four years and has been creating Internet pages for the School of Modern Languages at Macquarie University for three years. In addition she is enrolled in postgraduate correspondence courses at the University of South Queensland where she is primarily researching new methods of education via the Internet.

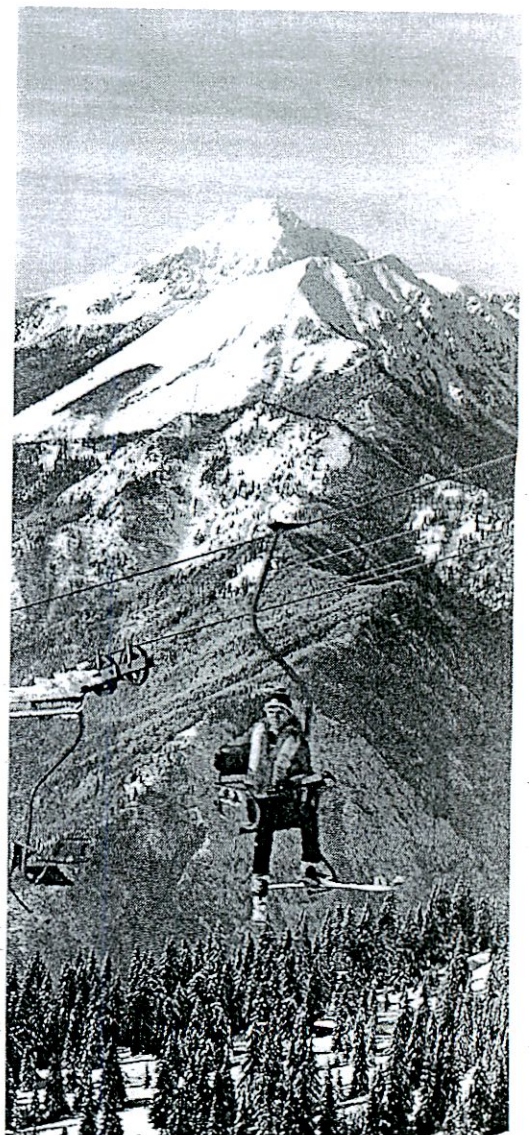
In June 1998, Tivoli Software published a manual of Slovene grammar on the Internet, (<http://mq.edu.au/MDLang/Slavonic/singrammar>). It is also possible

to find Slovene language lessons at Macquarie University on the Internet at <http://www.mq.edu.au/MDLang/Slavonic/slovenian.ntm>.

Metka Cuk and Tivoli Software will develop and run the new course on the Internet making available from their server in Australia and administering the entire program: registration documentation, and issuing completion certificates. Students will be able to enroll in the course whenever they wish, study whenever they have time, and take the exams at their own convenience. These possibilities are also the main reasons this method of study is suitable for adults, for whom the opportunity to schedule their own study time-table is very important.

A semester of study is expected to cost around 300 Australian dollars, which is comparable to prices for similar courses on the Internet. The registration fee will be paid to Tivoli Software, which has a copyright on the program. Tivoli Software, which can be found at <http://tivoli.zip.com.au>, already has an address reserved for Slovenian On-Line: <http://www.slovenian.com>.

We are proud that Slovenia and Slovenes have a strong presence on the Internet and that this presence will soon be enhanced by Slovenian On-Line.

Obiskali so nas...

Prinesli so nam domače in tudi božično vzdušje
Družina Galič in Denis Novato

INFORMACIJA DRUŽINE GALIČ, GLAS SLOVENIJE - STANKA GREGORIČ, FOTOGRAFIJE FLORJAN AUŠER/ - Družina Galič - njihove kompozicije v sestavi takratnega ansambla *Slovenija*, smo v Avstraliji zelo radi igrali na radijskih oddajah v slovenskem jeziku pred dobrimi dvajsetimi leti. Ansambel se je po dolгих letih uspešnega nastopanja razšel, Cita in Jože Galič sta si ustvarila svojo družino, in danes je tu rezultat: njuna otroka 17-letna Katarina in 12-letni Marko. Vsi štirje zdaj nastopajo kot Družina Galič.

V Avstralijo jih je povabil Klub Triglav iz Sydneya in organiziral nepozabno Miklavževanje, nedeljsko božično popoldne, pozdrav slovenskim olimpijskim športnikom "Z Družino Galič" na ladji in silvestrovanje. Galiči so nastopili tudi v Melbourneu v klubu Jadran in v slovenskem društvu Ivan Cankar Geelong.

Kdo so ti štirje glasbeniki, ki s svojimi vsestranskimi nastopi ustvarjajo izjemno poskočno atmosfero, obenem pa človeka pritegnejo čustveno z glasbeno predstavitvijo slovenskih narodnih in prigradnih pesmi - ja, pa tudi s svojimi lastnimi skladbami?

CITA - je, bi rekli kar srce družine in ansambla. Je nadvse iskana glasbena pedagoginja: citre (vrsto let kar nekako pozabljeno, danes pa spet vse bolj priljubljeno ljudsko glasbilo), poučuje v dobršnem delu

Slovenije: na Ljubnem ob Savinji, v Nazarjah, Oplotnici, Grižah, Hrastniku, na Dobrni, v Škofijskih zavodih v Šentvidu in v Grosupljem. Je tudi avtorica prvega sodobnega slovenskega učbenika ca citre, vodi seminarje, izdaja notne zbirke, prireja ljudske pesmi ter izdaja kasete in plošče z različnimi zvrstmi glasbe za citre.

JOŽE - po duši pevec, ki se je v začetku glasbene kariere kalil v Akademskem pevskem zboru Maribor, se je kmalu posvetil zgolj tako imenovani narodnozabavni glasbi: najprej kot orgličar in pevski solist, potem pa še kot avtor glasbe in besedil številnih uspešnic te glasbene zvrsti. Po odhodu ansambla *Slovenija*, se posveča pisanju za nekatere druge ansamble. Zadnjih pet let je na RTV Slovenija urednik oddaje Po domače.

KATARINA - Citina in Jožetova hči je že od zgodnjih let zapisana glasbi. Končala je dve nižji glasbeni šoli (klavir in saksafon) in je zdaj dijakinja Umetniške gimnazije v Velenju, kjer si je za svoj življenski poklic izbrala glasbo - študij klasičnega saksafona in klavirja.

MARKO - Citin in Jožetov sin hodi še v osnovno šolo. Nekaj let je prijateljeval s klavirjem in s trobento, potem pa se je posvetil le petju. Že pri šestih letih je posnel pesem na Radiu Slovenija, leta 1995 pa izdal svojo samosotjno, zelo uspešno pevsko kaseto.

Skupina Galič je nastopala z Denisom Novatom pred odhodom v Avstralijo že po Sloveniji.

Kdorkoli še ni srečal skupine, bo še vedno imel priložnost z njimi silvestrovati na Klubu Triglav

Denis Novato, zgodba za sebe **Pred enim mesecem postal svetovni prvak v diatonični harmoniki**

Bo srečanje z Rudijem Črnčecem rodilo nova sodelovanja?

Na zdravje! Denis s coca-colo? Rudi z Radensko? Kdo ve! Po štirih, petih poskočnicah, ki sta jih "vžgala" v duetu se prilježe karkoli

DENIS NOVATO

Po obeh starših Slovenec, mati rojena v Sloveniji, oče pa čez mejo v Italiji, tako tudi Denis in njegova sestra. Denis je končal komercialne študije, se kasneje še strokovno usposabljal in je danes zaposlen pri carinski službi v Italiji. Glasba je velik del njegovega življenja, postaja že kar profesionallec, čeravno se ji ne misli popolnoma posvetiti. Popularnost lahko traja zelo kratek čas, pravi Denis, ki je pričel igrati na harmoniko z desetimi leti, osem let igra že na diatonični harmoniki. Posebej je ponosen na svojo "frajtonarico" znamke *Zupan*, izdelujejo jih v Mengšu. Tam Denis zdaj tudi poučuje nove talente in tudi sicer sodeluje s tem znanim slovenskim podjetjem. Denis Novato je med drugim tudi kompozitor in ima svoj trio, igrajo največ Denisovo avtorsko glasbo, Denis pa kot solist na harmoniko. Izdal je štiri kasete in dve zgoščenki - CD. Več nagrad je prejel kot kompozitor, letos (pred enim mesecem) pa se je udeležil svetovnega prvenstva harmonikarjev v mestu Latina blizu Rima. Tekmovalo je 220 harmonikarjev, ocenjevali pa so jih po kategorijah, upoštevali so izvedbo, štelo pa se je tudi kompozitorsko ustvarjanje. Denis je dosegel izjemen uspeh, dobil priznanje in bil izbran za svetovnega prvaka. Uradne predstavitve še ni bilo, zdaj Denis skupaj s Klubom Triglav razmišlja, da bi prišlo do te predstavitve na načrtovanem tekmovanju harmonikarjev, junija 1999 v Sydneyu. Denis je nastopal po vsej Evropi in v Rusiji.

RUDI ČRNČEC

Kdo ga med Slovenci v Avstraliji ne pozna? Fant slovenskih staršev, ki se še kako dobro zaveda slovenskih korenin - od svojega šestega leta navdušuje in zabava slovensko občinstvo po Avstraliji, predvsem pa sydneyško. Talent za igranje na frajtonarici - diatonični harmoniki - podedoval po očetu. Rudijevo prirojeno bogastvo je tudi smisel za humor, ima igralske sposobnosti, saj je aktiven član Igralske skupine Merrylands, predvsem pa se rad zadržuje v Slovenskem društvu Sydney, igra pa tudi druge instrumente v ansamblu Črni baron. Rudi Črnčec je tudi dober študent, za njim so tri leta študija psihologije in ko jo bo končal, predvidoma leta 2000, se bo podal na daljši obisk v Slovenijo. Njegovi starši prihajajo iz okolice Maribora. Rudi je obiskal Slovenijo pred dvema letoma s folklorno skupino Prvi rej iz Canberre - saj je tudi za njih včasih igral. V Sloveniji si je kupil Zupanovo harmoniko iz Mengša. Zakaj mu ne bi Denis pomagal, da se udeleži kakšnega prvenstva harmonikarjev v Evropi? Rudi je takoj za to - saj bi bilo zanimivo sodelovati in spoznati druge ljubitelje tega instrumenta. Kaj pa stroški? Prepričani smo, da bi Rudiju priskočila na pomoč vsa avstralska slovenska skupnost in mu denarno pomagala ter se mu tako vsaj delno zahvalila za vse lepe trenutke, ki jih je v svojem prostem času nesebično nudil, bodisi s svojim igranjem na harmoniko, bodisi s svojim igralskim talentom, polnim zdravega in pristnega humorja.

Intervju

Zofija Klemen - Krek, direktorica Urada slovenske nacionalne komisije za UNESCO Na konferenci v Sydneyu je zastopala 40 evropskih držav

Pogovarjala sta se Stanka Gregorič in Florjan Auser

Z.K.K.: Obstaja razlika. leta 1985 so zaradi svojih političnih interesov

S.G.: Gospa Zofija Klemen - Krek, prosimo povejte nam kakšna organizacija je UNESCO?

Z.K.K.: UNESCO je kratica za Organizacijo združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organizations). Organizacija si prizadeva predvsem spodbujati določevanje, zaščito in ohranitev tiste kulturne in naravne dediščine po svetu, ki naj bi imela izjemno vrednost za človeštvo.

S.G.: Kdaj se je prvič pojavila zamisel za oblikovanje takšne organizacije?

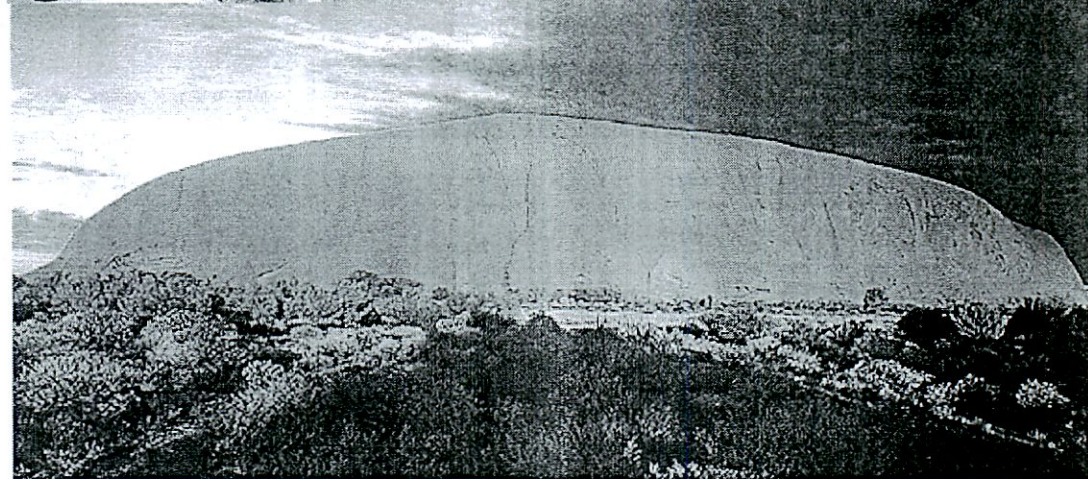
Z.K.K.: Že po prvi svetovni vojni, toda mejni dogodek pri spodbujanju mednarodnega zanimanja je pomenila odločitev o zidavi visokega asuanskega jezva v Egiptu. Zaradi tega naj bi poplavili dolino, v kateri so bila svetišča Abu Simbel, zakladi stare egipčanske civilizacije. Leta 1959 je UNESCO sklenil začeti z mednarodno akcijo. Svetišče so razstavili in prenesli na suho območje. Denar, okoli 80 milijonov ameriških dolarjev je prispevalo petdeset držav.

S.G.: Kdo pa si je sploh UNESCO prvi izmislil?

Z.K.K.: Zamisel prihaja iz ZDA iz leta 1965.

F.A.: Ali je vsaka država, ki je članica Združenih narodov tudi članica UNESCO?

Z.K.K.: Obstaja neka razlika. Tako so na primer leta 1985 zaradi političnih interesov izstopile ZDA, Velika Britanija in Singapur. UNESCO so očitali, da se članarina razporeja neracionalno, da so programi slabi, premalo usmerjeni v resnično reševanje problemov, kar delno tudi drži. Tu je bilo še veliko ameriških interesov, saj so ZDA želele vplivati na sistem Združenih narodov. Anglija se je lani vrnila, ker je menila, da so stvari izboljšale. Te tri države niso članice, zanimivo je to, da je Švica članica UNESCO, ni pa članica Združenih narodov. Je še nekaj drugih takšnih primerov. Zadnja številka je 188 članic.

Ayers Rock - sveta gora avstralskih Aboriginov, ena od znamenitosti svetovne dediščine, pod okriljem UNESCO. Ta veličastni monolit v srednji Avstraliji je del narodnega parka Uluru-Kata Tjuta, kjer se nahaja tudi Mount Olga, še ena izjemna geološka tvorba, ter več puščavskih ekosistemov (naravna in kulturna znamenitost)

S.G.: V Sydney ste prišli na konferenco UNESCO; zastopali ste Slovenijo in Evropo.

Z.K.K.: Tokrat sem zastopala Evropo, zaradi tega, ker smo v Sloveniji organizirali v začetku novembra evropsko konferenco na temo "Ženska v znanosti", izmed 49 držav kolikor jih je v evropski regiji, se je prijavilo za našo konferenco 40. To je bil za Slovenijo velik izziv, prišlo je 70 znanstvenikov iz tujih držav. Tu smo se dogovorili, da predstavljam v Avstraliji evropsko regijo in s tem je bila predstavljena tudi Slovenija, to je dobra promocija naše države. Slovenija se je v UNESCO vključila zelo aktivno in s tem smo ponesli ime Slovenije v svet. Morda smo majhni, ne pa tako majhni, da ne bi bili ambiciozni in sposobni.

S.K.K.: Je bila tudi sydneyanska konferenca posvečena problematiki žensk?

Z.K.K.: V Avstraliji so organizirali konferenco za celotno azijsko - pacifično regijo za celotno znanost, notraj pa teče posebna razprava o vprašanju ženske v znanosti. Predstavila sem našo konferenco in vsi udeleženci so poslušali slovenske rezultate.

Z.Klemen-Krek, Foto: Florjan Auser

Zofija Klemen - Krek, direktorica Urada slovenske nacionalne komisije za UNESCO deluje v sklopu Ministrstva za znanost in tehnologijo Republike Slovenije. Urad deluje nepolitično - nestransko. Gospa Zofija verjame v ideje UNESCO, ki propagirajo mir, razumevanje in medsebojno sodelovanje.

Neskromno moram reči, da je pristop oz. metodologija, ki smo jo mi pripravili za konferenco dosti boljša od tiste, ki so jo pripravili za tukajšnje konferenco, in zaprosili so me, da to posebej predstavim. V Sydneyu je bilo zastopanih 27 držav. Osebnostno predstavljam obenem tudi sredozemsko regijo, saj sem članica organizacijskega komiteja (Slovenija je članica sredozemske regije).

F.A.: Kakšni pa so pravzaprav konkretni cilji organizacije UNESCO?

Z.K.K.: UNESCO deluje na izobraževalnem, kulturnem in znanstvenem področju, njegovi cilji so:

- pospeševati predstavljanje kulturne in naravne dediščine
 - nuditi nujno pomoč za znamenitosti svetovne dediščine, ki so neposredno ogrožene
 - spodbujati mednarodno sodelovanje pri ohranjanju kulturne in naravne dediščine
 - spodbujati dežele k podpisu sporazuma iz leta 1972 ter zagotavljati zaščito njihove naravne in kulturne dediščine.
- Preko UNESCO si je mogoče zagotoviti pristop do najnovejšega znanja brez plačila. UNESCO si prizadeva tudi za ohranitev miru v svetu.

Začetek ustave UNESCO se glasi: "Ker vojne nastajajo v glavah ljudi, naj se v teh istih glavah tudi utrjuje mir."

Izobraževanje - UNESCO pospešuje razvoj izobraževanja, pravzaprav celotnega šolskega sistema, delno posega tudi v predšolski sistem. UNESCO deluje tudi pri izobraževanju odraslih (izobraževanje ob poklicu). Pospešuje sodelovanje med šolami. Slovenija je dosegla izjemne dosežke na področju izobraževanja, izbrana je bila med sedem svetovnih zastavonoš projektov. Piranski mednarodni tabor je dobil izjemno priznanje.

UNESCO pospešuje tudi družboslovne znanosti, humanistiko in filozofijo. Ima izredno poslanstvo, vprašanje etike v znanosti (izdelovanje orožja).

S.G.: Govorili ste o varovanju kulturne in naravne dediščine; kateri slovenski spomenik je na UNESCO-vem seznamu varovanja kulturne in naravne dediščine?

Z.K.K.: Na seznamu so Škocjanske jame. Še vedno so edine, ki so vpisane v listo svetovne dediščine.

Vendar smo poslali UNESCO tri predloge: za Idrijo, kulturno krajino - slovenski klasični Kras in fužinske planine. Vsi trije predlogi morajo biti še strokovno obrazloženi. Tudi Triglavski park želimo varovati preko UNESCA.

S.G.: Kaj pa področje kulture?

Z.K.K.: UNESCO skrbi za varovanje folklorne in sploh nacionalne identitete, poznavanje drugih jezikov, literature. Na teh področjih povezuje države med seboj.

Slovenija je aktivno sodelovala v treh evropskih projektih. Ena od zanimivih tem je bila na primer umetnost v bolnišnicah, ki ima v ozadju celo vrsto aktivnosti. Človek, ki je bolan in mora za več časa v bolnico je v bistvu izven vseh kulturnih dogajanja. V Ljubljani že nekaj let deluje v Kliničnem centru v Ljubljani Kulturno umetniško društvo dr. Alojzija Kraigerja, ki za paciente pripravlja prireditve, pa tudi pevski zbor dr. Bogdan Derč.

Tu so še aktivnosti v domovih za ostarele, v rehabilitacijskih centrih, posebno pomembna pa je terapija v psihiatriji.

S.G.: Ali se UNESCO ukvarja tudi s vprašanjem komunikacij?

Z.K.K.: Da. Tu je svoboden pretok informacij preko nevladnih organizacij. H komunikacijam sodi tudi razvoj knjižnic (ljubljska je zelo aktivna, njene strokovnjake vabi UNESCO na svetovne misije v druge države). Reševali smo probleme sarajevske knjižnice, pri rekonstrukciji smo priskočili na pomoč z dvojniki, ki smo jih imeli.

F.A.: Dejali ste "pretok informacij preko nevladnih organizacij" ali je UNESCO nevladna organizacija?

Z.K.K.: Moje delovno mesto je v sklopu Ministrstva za znanost in tehnologijo. Vlada je imenovala slovensko nacionalno komisijo (leta 1991), ta pa je bila del nasledstva, ker je bila Slovenija edina republika bivše Jugoslavije, ki je že leta 1982 ustanovila tako komisijo, čeprav ni mogla delovati direktno ampak zvezno. Naše znanje je bilo že kar precejšnje, zato smo nadaljevali s prejšnjimi aktivnostmi.

Slovenija je ena od prvih novih držav, ki se je lahko tako močno afirmirala v UNESCO, saj je torej imela za seboj lepe izkušnje.

Tako smo s svojim bogatim arhivom zdaj pomagali Makedoniji in BiH.

Vse države članice UNESCO, izjema je nemška in kanadska komisija, so vpete v administracijo državnih ministrstev. V Avstraliji in Novi Zelandiji so komisije vezane na ministrstva za šolstvo in izobraževanje, v Evropi pa je to malo pomešano. Bistvo delovanja komisij je da delujejo nepolitično. Nemška in kanadska komisija sta organizirani tako, da nista vezani na nobeno ministrstvo, delujeta kot vzporedna organizacija.

S.G.: Gospa Zofija, hvala za tako izčrpne informacije. Za konec nam povejte še koliko let ste že na čelu slovenske nacionalne komisije UNESCO?

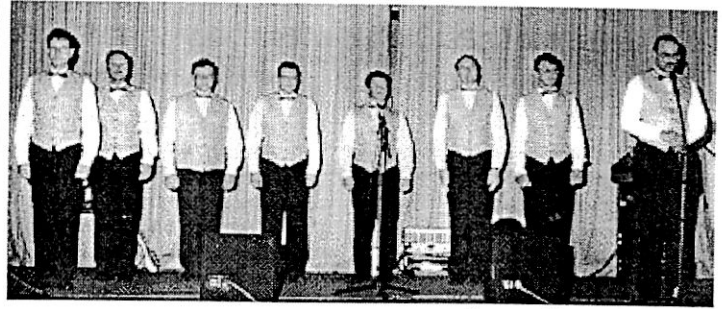

Z.K.K.: Vse od osamosvojitve, čeprav sem bila že tudi pred tem zadolžena za sodelovanje Slovenije z UNESCO. V času obstoja Jugoslavije sem iskala možnosti in rešitve da bi Slovenija lahko neposredno sodelovala z UNESCO. Že leta 1987, to je bilo daleč preuranjeno in nesprejemljivo.

Petindvajset let Sporazuma o svetovni dediščini

/UNESCO GLASNIK/ - 16. novembra 1997 je minilo petindvajset let od Sporazuma o zaščiti svetovne kulturne in naravne dediščine. Sporazum je podpisalo 149 držav, zato je to najbolj splošno mednarodno pravno orodje na področju ohranjanja dediščine. Sporazum je zasnovan na predpostavki, da imajo določene kulturne in naravne znamenitosti "izredno dvetovno vrednost" in tvorijo del skupne dediščine človeštva. Ohranitev te skupne dediščine ni le naloga posameznih narodov, temveč vsega človeštva. Naslednja edinstvena značilnost Sporazuma je v tem, da skuša zaščititi kulturno in naravno dediščino. Glede na številne povezave med ljudmi in njihovim okoljem je ta celovit pristop logičen in revolucionaren obenem.

Do sedaj so na Seznamu uvrstili znamenitosti izredne svetovne vrednosti. Med temi znamenitostmi je 380 kulturnih, 107 naravnih, 19 pa mešanih, kulturnih in naravnih. Znamenitosti se nahajajo v 107 državah članicah. Še vedno se nagiba v prid spomeniške in religiozne arhitekture Zahodne Evrope. V prihodnjih letih naj bi v Seznam uvrstili več znamenitosti iz arabskih dežel, z območja Tihega oceana ter Afrike. Del te dediščine je danes ogrožen. UNESCO se vzdržuje od članarin držav članic, prostovoljnih prispevkov, denarnih skladov in drugih virov; letno zbere okoli tri milijone ameriških dolarjev

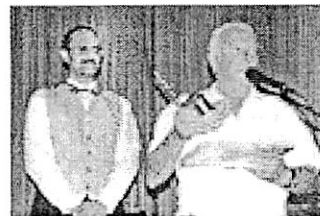
Zapel nam je oktet TEŠ iz Šoštanja

MELBOURNE, SYDNEY /GLAS SLOVENIJE, STANKA GREGORIC/ - V prvih decembrskih dnevih so bili med nami tudi fantje okteta TES iz Sostanja. V Avstralijo so prispeli 4. decembra, v Melbourneu sta jih dočakala Hermina in Ivan Koroša. Zaposlili so nas naj se jima preko Interneta in Glasa Slovenije posebno zahvalimo za vso njuno gostoljubnost.

V Melbourneu so si najprej ogledali Slovensko društvo Melbourne in tam rojake tudi prvič zabavali s svojim petjem in igranjem. V soboto so imeli prvi koncert v Slovenskem društvu Planica, kjer se je zbralo več kot 200 ljudi, pravijo, da že dolgo ni bilo takšne udeležbe. Zapeli in zaigrali so prav po domače in zaokrožili vse skupaj šele ob štirih zjutraj.

V nedeljo, 6. decembra so zapeli pri sveti masi v Verskem in kulturnem središču Kew, po maši pa so sodelovali pri Miklavževanju. Popoldan so jo ucvrli v St. Albans, kjer jih je dočakala množica ljudi v Slovenskem športnem društvu.

V četrtek, 10. decembra pa so prvič nastopili - zapeli in zaigrali v Slovenskem društvu Sydney, v petek, 11. decembra pa so bili povabljeni v Klub Triglav. Vsi, ki smo oktet TEŠ poslušali smo bili navdušeni z njihovim petjem in igranjem in se jim zahvaljujemo za podarjene koncerte, saj zanje niso zahtevali niti dolarja placila. Po Sydneyu so fantje okteta TEŠ odpotovali v Cairns, kjer so imeli plačane aranžmaje. Preko Sticisca avstralskih Slovencev na Internetu so se spoznali tudi z Mileno Cek, ki ima turistično farmo blizu Cairnsa. Tudi k njej so bili povabljeni. Med pogovorom s Florjanom Auserjem so fantje pohvalili Stičišče, saj so preko njega prišli do vseh kontaktnih števil in podatkov o avstralskih Slovencih, od SBS radia, društev, verskih središč do posameznikov.

Mitja Venišnik, umetniški vodja okteta -glasbeni pedagog

"Oktet TEŠ je nastal ob delu, problemih, razočaranjih, uspehih v Termoelektrarni Šoštanj. Žal nismo veliki glasbeniki, smo pa gradbeniki, strojniki, elektorniki, delavci naše elektrarne, le naš umetniški vodja Mitja Venišnik je glasbeni pedagog..." so zapisali fantje v programu za koncert.

1. tenor:	Janez Brglez-Bojan Zorko
2. tenor:	Franc Gregorc-Zvone Lah
bariton:	Mitja Venišnik-Peter Zagoznik
bas:	Janko Zacirkovnik-Marko Balazič

E-mail pozdrav iz Ženeve
 V mojem imenu in v
 imenu Slovencev iz
 Ženeve vsem našim
 rojakom v Avstraliji vesele
 božične praznike ter
 zdravja polno novo leto
 Franjo Grošelj

Draga Stanka in Florjan,
 vama in vsem bralcem Glasa
 Slovenije želim blagoslovljene
 božične praznike ter srečno
 novo leto
 Mirko Vasle, Buenos Aires

Vesele božične praznike kakor tudi
 obilo zdravja in sreče, vsega
 dobrega v novem 1999 vam želita
 Poldka in Lojze Vatovec, Adelaide

Pozdravljena urednica!

Le nekaj dni nam je še ostalo v tem
 letu. Pred nami so božični in
 novoletni prazniki, čas, da si
 sežemo v roke in zaželimo lepe
 želje. Dragi urednica Stanka in
 Florjan, hvala za vajn trud in delo,
 ki ga vložita v naš časopis. Želim
 vama lepe božične praznike ter
 srečno in uspešno 1999. Enako
 vsem bralcem.

Ivanka Krempf, Sydney

Uredništvu

pošiljam prirsčne pozdrave in želim
 vesele božične praznike kakor tudi
 srečno novo leto
 Milena Cek, QLD

Srečen in vesel božič! Od srca
 želi vaša zvesta bralka
 Citku Zdravil z družino, Sate

SALUK
 Krog Slovensko
 avstralskih
 ljubiteljev
 umetnosti in
 kulture - Sydney

želi vsem rojakom prijeten in
 blagoslovljen božič ter zdravo
 in uspešno novo leto
 1999

Ne dajmo umreti slovenski
 narodni zavesti!
 Urednica
 Svobodnih razgovorov

Uredništvu Glasa Slovenije
 Vesele božične praznike ter srečno
 novo leto z lepimi pozdravi
 Franc Pečovnik, NSW

Uredništvu in
 avstralskim Slovincem!

Ob tej priložnosti bi se rada
 zahvalila vsem za pomoč, ki ste jo
 nudili dobrodelni organizaciji
 HELP, ki je enajst let zbirala
 pomoč za otroške bolnišnice v
 Sloveniji. Vsem vam želim lepe
 praznike in še enkrat hvala!
 Eleonora White, Sydney

Vse lepo za božič in mnogo sreče in
 uspehov v novem letu
 Draga Gelt z družino, Melbourne

Slovensko društvo Tivoli
 Newcastle

želi vsem svojim članom
 kakor tudi rojakom v
 Avstraliji, Sloveniji in po
 svetu vesele in zadovoljne
 božične praznike ter uspehov
 polno, zdravo in predvsem
 varno novo leto

Ivo Klopčič - predsednik
 Maria Grosman - tajnica

Uredništvu, po stari
 navadi: vse naj-naj vsega
 in dobrega, ob
 prihajajočem novem letu
 pa obilo zadovoljstva,
 zdravja in poslovnih
 uspehov!
 Lojze in Marija Košorok,
 Sydney

Odbor kluba Planica
 Wollongong
 vam želi vesele božične
 praznike in srečno novo
 leto 1999 in da bi še Glas
 Slovenije dolgo izhajal.
 Hvala za sodelovanje

Za odbor
 Ivan Rudolf - predsednik
 Margaret Hatežič - tajnica

Slovenski narodni svet
 Viktorije
 želi uredništvu Glasa
 Slovenije in vsem rojakom
 blagoslovljen božič in srečno
 1999
 Štefan Merzel - predsednik
 Melbourne

Anici Kodila za njenih 60 let

Čestitke naj poletijo
 Anico Kodila razveselijo,
 praznovala je 60. rojstni dan
 vse težave naj gredo stran.
 Anici želimo v družinski ljubezni živeti,
 zdravja in sreče obilo imet.

Vsi Slovenci Anico radi imamo,
 z njenim ročnim delom se postavimo.
 Slovenka je lepe izdelke naredila,
 veselje do vezenja po mami dobila.

V arhivu bo zapisano Anicino ime:
 Anica Kodila je imela zlate roke!

Kozarček si vinca nalijmo,
 na zdravje Snici popijmo.
 Kol'ko kapljic tol'ko let,
 Bog nam daj na svet živeti!

Marcela Bole (ljudska pesnica)
 Melbourne, 11.12.1998

Vesele, blagoslovljene in mirne
 božične praznike ter srečno,
 veselo in zdravo ter uspeha polno
 novo leto 1999 vama iskreno želijo
 Ivo, Reggy in družina Klopčič,
 Newcastle

Draga Stanka in Florjan,
 obema želiva vesele
 božične praznike, obilo
 sreče in zdravja v novem
 letu ter še nadaljnega
 uspeha z urejevanjem
 Glasa Slovenije
 Anica in Lojze
 Melbourne

Vesele božične praznike in srečno
 1999

Romana in Frank Favier, Bright

Iskrena hvala za vse delo, ki ga tako
 pridno in zvesto opravljata za
 dobrobit Slovencev. Vesele in
 zadovoljne praznike ter obilo
 uspehov v novem letu 1999
 Maria in Emil Grosman

Blagoslovljene božične praznike ter
 srečno, zdravo in uspešno novo leto
 99

Jožica Gerden z družino, Mildura

Božične in novoletne želje
 Frankovi, Južna Avstralija

Vesolja, zdravja, sreče in
 zadovoljstva za božič in novo leto
 vam iskreno želi
 Ferdo Pestotnik, Perth

Praznične čestitke od Milene in
 Jožeta Brgoč, Melbourne

Uredništvu Glasa Slovenije
 Vesele božične praznike in
 veliko zasluženega počitka.
 Srečno, zdravo novo leto,
 polno novih uspehov v letu
 1999

želi Francka Nekrep in
 poslušalci slovenske oddaje
 radia Geelong

Uredništvu Glasa Slovenije
 Naj bo vaš božič poln
 upanja, miru in ljubezni
 družina Cestnik, Melbourne

Srečen božič in veselo in
 zdravo, uspeha polno novo
 leto. Lepe pozdrave Ladka
 in Rihard Nemeč, Mel-
 bourne

Vesel božič in srečno novo
 leto vam želi družina Letnar

Vesele božične praznike,
 novem letu 1999 pa obilo
 zdravja ter osebnega
 zadovoljstva
 Kathy in John

Vesele božične praznike ter
 srečno, zdravo in uspešno
 1999 leto, "uspešno pri
 delu za slovensko skupnost v
 Avstraliji in ohranjanju
 slovenske pisane besede!"
 Ivica, Peter in družina

Vesele božične praznike in
 zdravo, srečno in uspehov
 polno novo leto
 Edi in Milena Gobec ter
 SRCA iz Združenih držav
 Amerike

Lepe pozdrave in vesele božične
 praznike
 Roza in Franc Fatur, QLD

Lepo vas pozdravljam in obenem
 želim vesele božične praznike in
 prav tako srečno novo leto 1999 -
 pa še veliko uspeha
 Marija Martin, VIC

Uredništvu Glasa Slovenije
 in vsem Slovenkam in
 Slovincem želim lep božič
 in zdravo ter srečno leto,
 ki prihaja...

Vaša
 Pavla Gruden, Sydney

Uredništvu,
 blagoslovljene božične praznike, v
 novem letu 1999 pa Bog daj srečo,
 uspeh in še za naprej zdravje. Z
 iskrenimi željami in pozdravi
 Paula Zemljak z družino

Draga Stanka in Florjan,
 blagoslovljene praznike,
 srečno, veselo in zdravo novo
 leto 1999 vama iz srca želimo
 Meta Lenarčič z družino iz
 Melbournea in tudi v imenu
 poslušalcev radi 3 ZZZ
 92.3FM. Srečno!

Spoštovana! Vesele božične
 praznike in srečno, uspešno
 novo leto
 Marcela Bole, Melbourne

Marko Polajžer - nova moč v Velesposlaništvu Republike Slovenije v Canberri

Glas Slovenije: Gospod Marko Polajžer, ali nam lahko najprej poveste nekaj o sebi?

Marko Polajžer: Prihajam iz Maribora, po poklicu sem diplomirani pravnik. Študiral sem na Pravni fakulteti v Ljubljani, bil sem štipendist Vlade Republike Slovenije. Po opravljenem pripravništvu, ki je trajalo eno leto, delam sedaj že peto leto v državni upravi. V domačih krajih zelo rad zahajam v planine, veliko časa prebijem v očetovem vinogradu. Zelo rad potujem.

Glas Slovenije: Kakšne posle boste opravljali v velesposlaništvu in za kako dolgo?

Marko Polajžer: Na velesposlaništvu bom v prvi vrsti opravljal vse konzularne posle, ki vključujejo tudi konzularne ure izven velesposlaništva. Moj mandat v Avstraliji bo trajal štiri leta.

Glas Slovenije: Ste si želeli službovati v Avstraliji?

Marko Polajžer: Kot vam je verjetno znano Ministrstvo za zunanje zadeve ob izteku mandata delavcem na velesposlaništvih razpiše z internim razpisom prosta delovna mesta, na katera se lahko prijavijo delavci ministrstva, ki izpolnjujejo razpisane pogoje (delovna doba, znanje tujih jezikov...) in tako sem se tudi sam prijavil na razpis septembra letos in bil izbran izmed treh kandidatov za delo na Velesposlaništvu v Canberri.

Glas Slovenije: Kje ste delali do sedaj?

Marko Polajžer: Pripravništvo sem začel pri odvetniku in ga tudi končal. Potem sem se zaposlil v Uradu predsednika vlade in tam delal tri leta, marca 1997 sem pričel z delom na Ministrstvu za zunanje zadeve, najprej na Konzularnem sektorju, pozneje pa v Kabinetu ministra.

Glas Slovenije: Letos je slovenska država prvič "izdala nalog", da se v velesposlaništvih po svetu slavi 26. december - dan samostojnosti oziroma neodvisnosti, vi v Canberri ga boste proslavili 22. decembra. Vemo, da je dan državnosti 25. junija in kljub temu veliko ljudi še vedno ne razlikujejo ta dva datuma oziroma pojma.

Marko Polajžer: 26. december je slovenski državni praznik **Dan neodvisnosti**. Praznujemo ga v spomin na referendum leta 1990, ko se je velika večina Slovencev odločila, da želi živeti v samostojni Sloveniji. **Dan državnosti**, ki ga praznujemo 25. junija je prav tako državni praznik, in sicer v spomin na razglasitev samostojne Slovenije leta 1991. Oba praznika sta za nas Slovence mejnika v naši zgodovini. Slovenija se je namreč osamosvojila v skladu s pravico narodov do samoodločbe, kar je potrdila na najbolj demokratičen način, z referendumom, na katerem so imeli vsi polnoletni državljani Slovenije pravico glasovati za ali proti samostojni Sloveniji. Razglasitev samostojnosti ki je sledila čez pol leta je tudi mednarodno priznan datum nastanka države - Republike Slovenije.

Glas Slovenije: Pri našem časopisu upamo, da bomo tudi z vami sodelovali plodno in z razumevanju tako kot z vašimi predhodniki. Želimo vam veliko uspeha in prijetnega bivanja v Avstraliji. Želite morda še kaj dodati k temu pogovoru?

Marko Polajžer: Z Velesposlaništva predlagamo, da v prihodnje časopis odpre novo rubriko, v kateri bi lahko bralci Glasa Slovenije postavljali vprašanja iz konzularnega področja, na katera bi odgovarjali v velesposlaništvu.

Ob koncu mi dovolite, da pozdravim vse bralce in tiste, ki pripravljate časopis Glas Slovenije in vam zaželim vesele praznike in obilo sreče v Novem letu.

Generalni konzulat Republike Slovenije Sydney

Vsem našim rojakom v
Avstraliji, Sloveniji in po svetu
blagoslovljen božič, v novem
letu 1999 pa predvsem zdravja,
sreče in uspehov

Alfred Brežnik s soprogo
častni generalni konzul

Radio SBS Sydney in
Mariza ter Milan Ličan
želijo uredništvu prijeten
in miren božič in v novem letu 1999
veliko zdravja, sreče, vsestranskih
uspehov in ustvarjalnih moči -
s prisrčnimi pozdravi

Generalni konzulat Republike Slovenije za Novo Zelandijo

Miru in božjega blagoslova med
božičnimi prazniki, novo leto
1999 pa naj bo zdravo in
uspešno.

Dušan Lajovic s soprogo
častni generalni konzul

Veseli božič in srečno novo leto
Vinko Mandl
predstavnik za odnose z
javnostjo
Študentske organizacije
Univerze v Mariboru

Velesposlaništvo Republike Slovenije Canberra

želi vsem slovenskim
organizacijam v Avstraliji,
verskim središčem in šolam,
časopisom, radijskim
oddajam v slovenskem jeziku,
vsem Slovincem in
Slovenkam vesele božične
praznike ter zdravo, srečno in
uspešno leto 1999
Helena Drnovšek-Zorko
z družino in
Marko Polajžer

Diplomatsko konzularna predstavništva

Velesposlaništvo Republike Slovenije

Advance Bank Centre - Level 6
60 Marcus Clarke Street,
Canberra City
telefon: (02) 6243 4830
fax: (02) 6243 4827
Pisma in drugo pošto
poslati na naslov:
Embassy of Republic of Slovenia
P.O.Box 284 - Civic Square,
Canberra ACT 2608
Domača stran na internetu:
<http://slovenia.webone.com.au>
Velesposlaništvo je odprto vse
delovne dni od 9.00 - 17.00
uradne ure so od 10.00 - 14.00

*

Generalni konzulat RS Sydney

Častni generalni konzul
Alfred Brežnik
Obisk urada izključno
po dogovoru
(By appointment only)
telefon: (02) 9517 1591
ali (02) 9314 5116
fax: (02) 9399 6246
Poštni naslov:
P.O.Box 188
Coogee NSW 2034

*

Generalni konzulat RS Nova Zelandija

Častni generalni konzul
Dušan Lajovic
Eastern Hutt Road, Pomare, Lower
Hutt (Wellington) NZ
telefon: (04) 567 0027
fax: (04) 567 0024
Poštni naslov:
P.O.Box 30247 Lower Hut NZ
Poštni naslov v Avstraliji:
P.O.Box 5
Smithfield NSW 2164.

Konzulat Avstralije

Častni konzul Viktor Baraga.
Trg Republike 3/XII,
Ljubljana 1000, Slovenija.
telefon: (61) 125 4252

Opomba: Navajeni smo, da pišemo "božič" in "novo leto" z veliko začetnico. Po novem pravopisu se pišeta obe besedi z malo začetnico (tako smo tudi mi), čeprav se nam to zdi nelogično in s premalo spoštovanja do teh praznikov. Po našem mnenju to ni pravopisno pravilno, saj je "božič" v slovenskih koledarjih označen z veliko začetnico kot praznik (dela prost dan), prav tako kot recimo Dan državnosti, Dan upora proti okupatorju in tako naprej. Uredništvo

Pred izidom

Igralec bo "igral" konzula

/DELO/- Vlada je odprla konzulat v Clevelandu in za konzula imenovala znanega igralca Toneta Gogalo. Iz mesta, ki je središče ameriških Slovencev bo pokrival še devet ameriških zveznih držav. (Op.u.: Mi bi dodali "igralec se bo 'igral' konzula").

Naša rojakinja Cilka Zdražil -Krope iz Sale-a v Viktoriji o spominih na Leona Štuklja

/CILKA ZDRAŽIL-KROPE, GLAS SLOVENIJE/- Cilka Zdražil-Krope piše: Srce mi kar poskoči, ko pišete o Leonu Štuklju. Zakaj? Dobro in osebno ga poznam še iz časov, ko smo v Mariboru trenirali gimnastiko in nastopali na letnih prireditvah. Seveda je bil takrat že odrasel mladenič, jaz pa mlado dekle. Vsi smo ga občudovali. Poznala sem tudi njegovo soprogo - lepoticco, hčerko znanega zobozdravnika. Dobro se tudi spominjam, ko se mu je zgodila krivica, ko so mu odvzeli titulo sodnika. Ves Maribor se je takrat zgrozil nad to krivico. Bog mu daj še toliko zdravja in moči, da bi prišel na olimpijske igre v Sydney. Rada bi ga videla vsaj od daleč. Kdor bo imel kakršne koli stike s tem velikim možem, naj mu stisne roko v pozdrav od rojakinje iz Avstralije, ki se ga tako dobro spominja in ki je bila nekoč sama športnica.

Denarna nabirka Radia SBS

za prizadete v potresu

Avstralski Slovenci smo
zbrali za potresence v Bovcu

AUD 17.672

Celotna vsota je bila izročena
otroškemu vrtcu v Bovcu
v soboto, 19. decembra 1998

TISKOVNI SKLAD Glas Slovenije

\$ 50.00 M. Martin
\$ 20.00 R.F. Fatur,
P. Zemljak, J. Krempel
\$ 10.00 M. Cestnik

HVALA

TAMARA LETNAR

GLAS SLOVENIJE podarja
enoletno naročnino maturantki
Tamari Letnar z željo, da bi ob
branju časopisa še naprej
utrjevala slovenščino

RUDI ČRNČEC

GLAS SLOVENIJE podarja
enoletno naročnino
Rudiju Črnčec z željo, da bi se
tudi ob branju časopisa
pripravljaj na obisk Slovenije

Kako pa kaj vaše zdravje?

Acidofilno mleko preprečuje vnetja - infekcije, pomaga pri psoriazi, odpornosti organizma, pri nastajanju krvnih celic, pri raznih ranah - tudi na želodcu, pri črevesnem kolitisu, kroničnem vnetju jeter ali ledvic in...

drugačen jogurtni pripravek, ki pomaga pri artritisu

V avstralskih samopostrežnih trgovinah in v trgovinah za zdravo prehrano (Health Food) imamo na voljo veliko izbiro jogurtov. Največkrat na jogurtnih lončkih piše contains: Acidophilus, včasih pa tudi Lactobacillus. Že pred leti sem iz neke hrvaške revije izrezala članek, ki govori o uspehih uporabe te vrste jogurta v Vojnomedicinski akademiji v Zagrebu. V prevodu v članku piše takole:

Neka vrsta jogurta pomaga tam, kjer druga zdravila ne pomagajo, ime mu je Lactobacillus acidophylus. Acidofilno mleko lahko premaga veliko infekcij, saj preprečuje razmnoževanje bakterij. V naši akademiji smo imeli s tem mlekom izredne uspehe: Uspeli smo celo pri bolnicah, ki so po amputaciji noge dobile sepso ali pa pri tistih s pljučnico.

To mleko uničuje tudi številna druga vnetja (infections), še posebej črevesna. Poleg antibiotične moči acidofilno mleko vsebuje tudi druge koristne snovi, še posebej celotno vitaminsko skupino B. Zato pomaga pri kožni bolezni imenovani psoriaza, če ga bolnik pije na dan pol litra ali en liter vsaj mesec dni, bodo nastale vidne spremembe na koži, izboljšanje bo trajalo celo eno leto.

Acidofilno mleko oziroma jogurt pomaga pri zaraščanju raznih ran, tudi rane na želodcu ter pri nastajanju krvnih celic. Acidofilno mleko oz. jogurt je potrebno piti vak dan vsaj petnajst dni ali celo dlje, četudi v začetku ni vidnih sprememb. Pijemo ga po pol litra, 3-4 skodelice, ali liter na dan. Lahko ga primešamo tudi k drugim jedem.

Drug način jogurtnega pripravka, ki pomaga pri artritisu (še posebej pri revmatoidnem): skuhamo sadni puding brez sladkorja, še toplemu vmešamo skodelico jogurta in ga pustimo na toplem od 16 do 24 ur, da se razmnožijo mlečno kislinske bakterije (tako jih je 10 krat več kot v navadnem jogurtu). Tako pripravljen puding razdelimo v plastične lončke po dcl in jih shranimo v hladilniku. Prvi mesec pojemo dnevno po dva dcl pudinga na dan, kasneje pa dcl, vse skupaj tri mesece. S tem zdravilom se zniža tudi škodljivi kolesterol. S.G.

Morda niste vedeli da...

- da ima v Sloveniji zvišan krvni tlak vsak peti, če ne že kar vsak četrti Slovenec

- pečejo v pekarni Stična domač kruh po starem receptu (v stiški opatiji so ga tako pekli dolga stoletja) - to je kruh po najstarejši slovenski recepturi

- v Sloveniji skoraj ni več koticčka, kamor bi se lahko skrili pred popalvo vsakršne pornografije; tako imenovane "peep showe" in javne hiše imajo kar v stanovanjskih blokih, trgovine z žgečkljivimi seksualnimi pripomočki pa kar zraven restavracij, zdravstvenih domov; samo v Salomonovem oglasniku je v rubriki "zasebni stiki" najti od 2500 do 3500 ponudnic in ponudnikov najrazličnejših storitev in "mesenih" užitek

- je v izolski diskoteki Ambasadi Gavioli prava meka užitek; sem zahajajo mladi iz Italije, Avstrije in Slovenije, željni hrupne tehnološke in house glasbe, plesa in tudi opojnih drog - še posebej nevarne ecstase, tu je kraljestvo zabave, ki sprejme dva tisoč ponočnjakov

po avstralskem kontinentu,
v Tasmanijo, Argentino, ZDA,
Kanado, Švico, Avstrijo, Italijo,
Švedsko, na Japonsko
in v Slovenijo
/Around Australia, Argentina,
USA, Canada, Switzerland,
Austria, Italy, Sweden, Japan and
Slovenia/

Glas Slovenije - sponzorji:
The Voice of Slovenia -
Sponsors:

Impact International
Pty. Limited

Za smeh

Iz Družine

Renata ne mara špinače. Ko je na mizi spet špinača in mora pred jedjo moliti naprej, molitev priredi takole:

"Pridi, Gospod Jezus, bodi naš gost in uvidel boš, kaj si nam pripravil!"

Muha leti tik ob pajkovi mreži.
"Le počakaj, jutri te bom gotovo ujel," ji zabrusi pajek.
"Pa še kaj," odvrne muha "jaz sem muha enodnevnica!"

"Visoko sodišče, upoštevajte, da moj varovanec zelo slabo sliši!"
"In kaj ima to opraviti s tatvinami?"
"Ni mogel slišati glasu svoje vesti!"

"Moja sestra ima pa res srečo," pripoveduje Luka svojemu prijatelju.

"Kako to misliš?"

"Čuj, sinoči je bila povabljen na rojstni dan. Vsi fantje, ki so bili tam, so morali vsakemu dekletu, ko je prišla, dati ali poljubček ali čokolado."

"In?"

"Sestra je prinesla domov petindvajset čokolad!"

Srečko svojemu prijatelju Tomažu:

"Ali sta s Kristino srečno poročena?"

Tomaž po kratkem razmišljanju:
"Kristina je srečna, jaz pa poročen!"